

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД	1
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ	2
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ	3
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ	4

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ГРУПАТА	5
2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ГРУПАТА	9
3. ПРИХОДИ	45
4. ДРУГИ ДОХОДИ И ЗАГУБИ ОТ ДЕЙНОСТТА, НЕТНО	46
5. РАЗХОДИ ЗА ДИСТРИБУЦИЯ И РЕАЛИЗАЦИЯ	46
6. АДМИНИСТРАТИВНИ РАЗХОДИ	47
7. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ	48
8. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ И РАЗХОДИ	48
9. ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ	49
10. КОМПОНЕНТИ НА ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД	50
11. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ	50
12. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ	52
13. ИНВЕСТИЦИИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ И ЗА ПРОДАЖБА	54
14. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ	54
15. ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ ПО ПРОДАЖБИ	55
16. ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ЛИЦА	58
17. ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ И ПРЕДПЛАТЕНИ РАЗХОДИ	59
18. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	60
19. СОБСТВЕН КАПИТАЛ	61
20. ДЪЛГОСРОЧНИ И КРАТКОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ	64
21. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ФИНАНСОВ ЛИЗИНГ	66
22. ДЪЛГОСРОЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА	66
23. АКТИВИ И ПАСИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ	70
24. ПРАВИТЕЛСТВЕНИ ФИНАНСИРАНИЯ	72
25. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	72
26. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ЛИЦА	73
27. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ	73
28. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И ЗА СОЦИАЛНОТО ОСИГУРЯВАНЕ	74
29. ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	75
30. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ФАКТОРИНГ	75
31. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ	75
32. СЕГМЕНТНО ОТЧИТАНЕ	78
33. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК	79
34. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА	88
35. ПРИДОБИВАНИЯ И УВЕЛИЧЕНИЯ НА УЧАСТИЯ В ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА	92
36. СЪБИТИЯ, НАСТЪПИЛИ СЛЕД ДАТАТА НА ОТЧЕТА	92

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ГРУПАТА

Група Софарма Трейдинг включва дружество-майка и седемнадесет дъщерни дружества (31.12.2016 г.: седем дъщерни дружества).

Дружество-майка

Софарма Трейдинг АД (преди - Санита Трейдинг АД) (Дружеството-майка) е регистрирано в България с решение на Варненски Окръжен Съд 3594/ 16.10.1998 г. С решение на Софийски Градски Съд 9598/2005 наименованието на компанията е променено на „Софарма Трейдинг”. Дружеството е със седалище и адрес на управление гр. София, ул. „Лъчезар Станчев” 5, Софарма Бизнес Тауърс, Сграда А, ет.12.

Дъщерни дружества

Към 31.12.2017г. дъщерни дружества в Групата са:

- Софармаси ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 201601191300026 от 19.01.2016 г. и със седалище и адрес на управление- гр. София, район Изгрев, ул. ”Лъчезар Станчев” 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12;
- Софармаси 2 ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 20160617110324 от 17.06.2016 г. и със седалище и адрес на управление- гр. София, район Изгрев, ул. ”Лъчезар Станчев” 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12;
- Софармаси 3 ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 201612022165822 от 02.12.2016 г. и със седалище и адрес на управление- гр. София, район Изгрев, ул. ”Лъчезар Станчев” 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12;
- Софармаси 4 ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 20170229093338 от 29.02.2016 г. и със седалище и адрес на управление- гр. София, район Изгрев, ул. ”Лъчезар Станчев” 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12;
- Софармаси 5 ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 20170301155620 от 01.03.2016 г. и със седалище и адрес на управление- гр. София, район Изгрев, ул. ”Лъчезар Станчев” 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12;
- Фарма Онлайн ООД - търговско дружество, регистрирано в България , придобито от Софармаси ЕООД чрез прехвърляне на дружествен дял, вписано в Агенцията по вписванията № 20161203112249 от 03.12.2016 г. и със седалище и адрес на управление- гр. София, район Изгрев, ул. ”Лъчезар Станчев” 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12; с решение на едноличния собственик на капитала от 16.06.2017 г, дружеството променя фирменото наименование на Софармаси 6, вписано с № 20170711133309 от 11.07.2016г;
- Софармаси 7 ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 20170315161212 от 15.03.2017 г. и със седалище и адрес на

- управление- гр. София, район Изгрев, ул."Лъчезар Станчев" 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12;
- Софармаси 8 ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 20170627142803 от 27.06.2017 г.. и със седалище и адрес на управление- гр. София, район Изгрев, ул."Лъчезар Станчев" 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12;
 - Софармаси 9 ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 20170911100706 от 11.09.2017 г.. и със седалище и адрес на управление- гр. София, район Изгрев, ул."Лъчезар Станчев" 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12;
 - Софармаси 10 ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 20170911101412 от 11.09.2017 г.. и със седалище и адрес на управление- гр. София, район Изгрев, ул."Лъчезар Станчев" 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12;
 - Фармастор 1 ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 20170302125338 от 02.03.2017 г.. и със седалище и адрес на управление- гр. София, район Изгрев, ул."Лъчезар Станчев" 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12;
 - Фармастор 2 ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 20170306085236 от 06.03.2017 г.. и със седалище и адрес на управление- гр. София, район Изгрев, ул."Лъчезар Станчев" 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12;
 - Фармастор 3 ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 20170306080850 от 06.03.2017 г.. и със седалище и адрес на управление- гр. София, район Изгрев, ул."Лъчезар Станчев" 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12;
 - Фармастор 4 ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 20170306081205 от 06.03.2017 г.. и със седалище и адрес на управление- гр. София, район Изгрев, ул."Лъчезар Станчев" 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12;
 - Фармастор 5 ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 20170302134305 от 02.03.2017 г.. и със седалище и адрес на управление- гр. София, район Изгрев, ул."Лъчезар Станчев" 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12;
 - Софарма Трейдинг Д.о.о. Белград - търговско дружество, регистрирано в Сърбия с решение на Агенция по вписванията БД 49136/2016 на 05.06.2016 година и със седалище и адрес на управление – Сърбия, 11000 Белград, Негошева 11
 - Лековит ООД, Сърбия - търговско дружество, регистрирано в Сърбия. На 09.08.2017г с решение БД 67357/2017 на АПР на РСърбия е вписано придобивването от Софарма Трейдинг АД на 70% от дяловете на дружеството. Контрола върху управлението е поет от 10.08.2017г.

Компания-майка

Софарма АД е компания-майка за Софарма Трейдинг АД, което е част от Групата Софарма.

1.1. Собственост и управление на дружеството – майка

Софарма трейдинг АД е публично дружество, съгласно Закона за публично предлагане на ценни книжа. Към 31.12.2017 г. разпределението на акционерния капитал на Групата е, както следва:

	%
Софарма АД	72,67
Други	27,33
Общо	<u>100,00</u>

Дружеството - майка Софарма Трейдинг АД има едностепенна система на управление със Съвет на директорите от трима членове.

Ръководството на Дружеството-майка в лицето на Съвета на директорите има следния състав към 31.12.2017 г.:

Д-р.и.н Огнян Донев	Председател
Димитър Димитров	Член
Ангел Йорданов	Член

Дружеството – майка се представлява и управлява от изпълнителния директор Димитър Димитров.

През 2017 г. не е имало промени в състава на Съвета на директорите.

Одитният комитет подпомага работата на Съвета на директорите, има роля на лица натоварени с общо управление, които извършват мониторинг и надзор над вътрешната контролна система, управлението на риска и системата на финансово отчитане.

Членовете на одитния комитет до 02.06.2017 г са.:

Васил Найденов – председател,

Иванка Панова – член

Цветелина Станимирова – член.

С решение на Общото събрание на акционерите от 02.06.2017 година съставът на Одитния комитет е в състав:

Васил Найденов Найденов

Кристина Андреева Атанасова

Цветелина Димитрова Станимирова

Към 31 декември 2017 г. средно-списъчният състав на персонала в Групата е 1314 работници и служители (31.12.2016 г.: 820).

1.2. Структура на Групата и предмет на дейност

Структурата на Групата включва Софарма Трейдинг АД, като дружество – майка и посочените по-долу дъщерни дружества:

<i>Дъщерни дружества</i>	31.12.2017	<i>Дата на Регистрация/ придобиване на контрол</i>
	<i>Участие %</i>	
<i>Дружества в България</i>		
Софармаси ЕООД	100	19.01.2016
Софармаси 2 ЕООД	100	17.06.2016
Софармаси 3 ЕООД	100	02.12.2016
Софармаси 4 ЕООД	100	29.02.2017
Софармаси 5 ЕООД	100	01.03.2017
Софармаси 6 ЕООД	100	03.12.2016
Софармаси 7 ЕООД	100	15.03.2017
Софармаси 8 ЕООД	100	27.06.2017
Софармаси 9 ЕООД	100	11.09.2017
Софармаси 10 ЕООД	100	11.09.2017
Фармастор 1 ООД	100	07.12.2017
Фармастор 2 ООД	100	07.12.2017
Фармастор 3 ООД	100	07.12.2017
Фармастор 4 ООД	100	07.12.2017
Фармастор 5 ООД	100	07.12.2017
<i>Дружества в чужбина</i>		
Софарма Трейдинг Белград	100	05.06.2016
Лековит Д.о.о	70	09.08.2017

- Софармаси 2 ЕООД, Софармаси 3 ЕООД, Софармаси 4 ЕООД, Софармаси 5 ЕООД, Софармаси 6 ЕООД, Софармаси 7 ЕООД, Софармаси 8 ЕООД, Софармаси 9 ЕООД и Софармаси 10 ЕООД са дъщерни дружества на Софармаси ЕООД - Софармаси ЕООД притежава 100% от капитала на тези дружества.

Предметът на дейност на Дружествата от Групата е както следва:

- Софарма Трейдинг АД - търговия с фармацевтични продукти и други;
- Софарма Трейдинг Д.о.о. Белград – консултански услуги, търговия и други;
- Лековит ООД, Сърбия- търговия с фармацевтични продукти и други;
- Софармаси ЕООД – франчайзинг, ноу-хау, наемане на имоти, търговия и други;
- Софармаси 2 ЕООД – търговия на дребно с лекарствени продукти;
- Софармаси 3 ЕООД – търговия на дребно с лекарствени продукти;
- Софармаси 4 ЕООД – търговия на дребно с лекарствени продукти;
- Софармаси 5 ЕООД – търговия на дребно с лекарствени продукти;
- Софармаси 6 ООД – продажби онлайн на хранителни добавки, козметика и парфюмерия, както и продажби на лекарства през собствени аптеки;
- Софармаси 7 ЕООД – търговия на дребно с лекарствени продукти;
- Софармаси 8 ЕООД – търговия на дребно с лекарствени продукти;

- Софармаси 9 ЕООД – търговия на дребно с лекарствени продукти;
- Софармаси 10 ЕООД – търговия на дребно с лекарствени продукти;
- Фармастор 1 ЕООД - търговия на дребно с лекарствени продукти;
- Фармастор 2 ЕООД - търговия на дребно с лекарствени продукти;
- Фармастор 3 ЕООД - търговия на дребно с лекарствени продукти;
- Фармастор 4 ЕООД - търговия на дребно с лекарствени продукти;
- Фармастор 5 ЕООД - търговия на дребно с лекарствени продукти;

Дъщерните дружества Софарма Трейдинг Д.о.о. Белград и Лековит Д.о.о. извършват своята дейност в Сърбия, а всички останали дъщерни дружества, заедно с дружеството-майка извършват своята дейност в България.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ГРУПАТА

2.1.База за изготвяне на консолидирания финансов отчет

Консолидираният финансов отчет на Група Софарма Трейдинг АД е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансово отчитане (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансово отчитане и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила от 1 януари 2017 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз. МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение-счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти” (МСС).

За текущата финансова година е приела всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета за разяснения на МСФО, които са били уместни за нейната дейност. От възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, *практически приложими в Европейския съюз за годишни финансови периоди, започващи най-рано на 1 януари 2017 г.респ.- и за предприятия в Р България*, не са настъпили промени в счетоводната политика, освен някои нови и разширяването на вече установени оповестявания, без това да доведе до други промени - в класификацията или оценката на отделни отчетни обекти и операции.

Новите и/или променените стандарти и тълкувания включват:

- *МСС 12 (променен) Данъци върху дохода (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2017 г. – приет от ЕК) – признаването на отсрочени данъчни активи за нереализирани загуби.* Тази промяна пояснява отсрочените данъци при случаите, когато актив се оценява по справедлива стойност и оценката по справедлива стойност е по-ниска от данъчната база. Уточнението включва: а) временни разлики възникват независимо дали балансовата стойност на актива е по-ниска от данъчната

му основа; б) съответното предприятие би трябвало да прецени при определянето на своите бъдещи данъчни печалби дали би могло да приспада по-голяма сума от балансовата стойност на актива или не; в) ако според данъчното законодателство има ограничения за използването на данъчни печалби, срещу които може да се възстановяват определени отсрочени данъчни активи, то прегледът и оценката на възстановяването на отсрочените данъчни активи трябва да бъде направена в комбинация с останалите отсрочени данъчни активи от същия вид; и г) намаленията за данъчни цели, в резултат от обратното проявление на отсрочени данъчни активи, се изключват от прогнозата на бъдещите данъчни печалби, използвани за оценка на възстановимостта на тези активи. Ръководството е направило проучване и е определило, че на този етап не се налага изготвянето на допълнителни разширени оповестявания и/или преизчисления на отсрочените му данъчни активи, свързани с горепосочените случаи.

- *МСС 7 (променен) Отчет за паричните потоци – относно инициатива за оповестявания (в сила за годишни периоди от 01.01.2017 г. – приет от ЕК).* Тази промяна е важно разяснение на самия стандарт с насока към информацията, предоставяна на потребителите на финансовите отчети, които да могат да подобрят разбирането си за ликвидността и финансовите операции на групата. Промяната изисква допълнително оповестяване и пояснения да бъдат направени относно промените в пасивите на групата във връзка с: (а) промени от финансиращата дейност в резултат на операции, водещи до промени в паричните потоци; или (б) промени в резултат на непарични трансакции като придобивания и освобождавания, начислявания на лихви, ефекти от курсови разлики, промени в справедливите стойности и други подобни. Промени във финансови активи би следвало да се включат в това оповестяване, ако произтичащи от това парични потоци са представени към финансиращата дейност (например, при определени хедж операции). Допустимо е включването и на промени в други обекти, като част от оповестяването, като те се посочват отделно. Ръководството е в процес на проучване и е определяне на ефектите от промените чрез новия стандарт, които могат да окажат влияние върху счетоводната политика и върху стойностите и класификацията на активите, пасивите, операциите и резултатите на групата
- *Подобрения в МСФО Цикъл 2014-2016 (м. декември 2016 г.) – подобрения в МСФО 12 (в сила за годишни периоди от 01.01.2017 г. – не е приет от ЕК), МСФО 1 и МСС 28 (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – не са приети от ЕК).* Тези подобрения внасят частични промени и редакции в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност или неясноти в приложението на правилата и изискванията на отделните стандарти, както и да се внесе по-прецизна терминология на понятията. Основно промените са насочени към следните обекти или операции: а) обхватът и изискванията към оповестяванията по МСФО 12 са валидни и за дружества, класифицирани по реда на МСФО като държани за

продажба, за разпределение или като преустановени дейности, с изключение на обобщената финансова информация; б) отменяне на някои изключения за прилагане на МСФО 1 по отношение на МСФО7, МСС19 и МСФО10; и в) изборът на фондове за рисков капитал или други подобни предприятия относно оценката на техните участия в асоциирани или съвместни дружества по справедлива стойност в печалбата или загубата следва да бъде правен на ниво индивидуална инвестиция в асоциирано или съвместно дружество, при първоначалното ѝ признаване (МСС 28).

- *МСС 28 (променен) – Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия – относно дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г. – не е приет от ЕК).* Тази промяна уточнява, че предприятието следва да прилага МСФО 9, включително изискванията за обезценка, относно участията в асоциирани или съвместни предприятия, които формират нетната инвестиция с тези дружества, и за които не се прилага отчитането по метода на собствения капитал. Промяна в намеренията или плановете на ръководството не се считат за доказателство за промяна.
- *МСФО 10 (променен) – Консолидирани финансови отчети и МСС28 (променен) – Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия – относно продажби или апорт на активи между инвеститор и негови асоциирани или съвместни предприятия (с отложена ефективна дата на влизане в сила, подлежаща на определяне от СММС).* Тези промени са насочени към решаването на счетоводното третиране на продажбите или апортите на активи между инвеститор и негови асоциирани или съвместни предприятия. Те потвърждават, че счетоводното третиране зависи дали продаваните активи или апортираните немонетарни активи, конституират по същество „бизнес“ или не по смисъла на МСФО3. Ако тези активи като съвкупност не отговарят на определението за „бизнес“ инвеститорът признава печалба или загуба до процента, съответстващ на дела на другите несвързани инвеститори в асоциираното или съвместното предприятие. В случаите когато се продават активи или се апортират немонетарни активи, които като съвкупност са „бизнес“, инвеститорът признава изцяло печалбата или загубата от транзакцията. Тези промени ще се прилагат перспективно. СММС отложи началната дата на приложение на тези промени за неопределено време.

Към датата на публикуване на този финансов отчет са издадени, но не са все още в сила за годишни периоди, започващи на 1 януари 2017 г., няколко нови стандарта и разяснения, както и променени стандарти и разяснения, които не са били приети за по-ранно приложение от групата.

От тях ръководството на Групата е преценило, че следните биха имали потенциален ефект в бъдеще за промени в счетоводната политика и класификацията и стойностите на отчетни обекти във финансовите отчети на за следващи периоди, а именно:

- *МСФО 9 Финансови инструменти (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – приет от ЕК). Този стандарт е нов стандарт за финансовите инструменти. Крайното му предназначение е да замести изцяло МСС 39. Проектът на подмяната с новия стандарт е преминал през три фази: фаза 1 Класификация и оценяване на финансовите активи и пасиви; фаза 2 Счетоводно отчитане на хеджирането; и фаза 3 Методология на определяне на обезценката. Понастоящем МСФО 9 е издаван на четири пъти, през м.ноември 2009 г., през м.октомври 2010 г., през м.ноември 2013 г. и окончателно през м.юли 2014 г. Фаза 1 Класификация и оценяване на финансовите активи и пасиви – с първите издания той подменя тези части на МСС 39, които се отнасят за класификацията и оценката на финансовите инструменти. Той установява нови принципи, правила и критерии за класификация, оценка и отписване на финансовите активи и пасиви, вкл. хибридните договори. МСФО 9 въвежда изискване класификацията на финансовите активи да бъде правена на база бизнес модела на предприятието за тяхното управление и на характеристиките на договорените парични потоци на съответните активи. Определя само две основни категории оценки – по амортизирана и по справедлива стойност. Новите правила ще доведат до промени основно в отчитането на финансови активи като дългови инструменти и на финансови пасиви приети за отчитане по справедлива стойност през текущите печалби и загуби (за кредитния риск). Особеност при класификацията и на оценъчния модел за финансовите активи по справедлива стойност е добавената категория – с оценка по справедлива стойност през другия всеобхватен доход (за някои дългови и капиталови инструменти). Фаза 2 Счетоводно отчитане на хеджирането – за целта е приета нова глава към МСФО 9, с която се въвежда нов модел за счетоводно отчитане на хеджирането, който позволява последователно и цялостно отразяване на всички финансови и нефинансови рискови експозиции, обект на операции по хеджиране, и от друга – по-добро представяне на дейностите по управление на риска във финансовите отчети, особено на връзката им с хеджиращите сделки и на обхвата и вида документация, която да се използва. Също така са подобрени изискванията към структурата, съдържанието и подхода на представяне на оповестяванията по хеджирането. Допълнително, въведена е опцията отчитането на промените в справедливата стойност на собствените дългове, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, но в частта, дължаща се на промени в качеството на собствената кредитоспособност на групата, да се представя в другия всеобхватен доход вместо в печалбата или загубата. Фаза 3 Методология на определяне на обезценката – промяната предлага приложение на модела на „очаквана загуба”. Съгласно този модел всички очаквани загуби на един амортизируем финансов инструмент (актив) се признават на три етапи, в зависимост от промяната на кредитното му качество, а не само при изкристализирането на събитие, както е в сегашния модел по МСС 39. Трите етапа са: при първоначалното признаване на финансовия актив – обезценка за 12-месечен период или за целия живот на актива; и съответно – при настъпването на фактическа обезценка. Те*

определят и как да се измерват загубите от обезценка и респ. прилагането на ефективния лихвен процент. Обезценката на дългови инструменти, оценявани по справедлива стойност през другия всеобхватен доход, се определя и измерва като се прилага същата методология както при финансовите активи по амортизирана стойност. Ръководството е в процес на проучване и определяне на ефектите от промените чрез новия стандарт, които могат да окажат влияние върху счетоводната политика и върху стойностите и класификацията на активите, пасивите, операциите и резултатите на групата (Приложение № 2.1.1)

- *МСФО 9 (променен) – Финансови инструменти – относно случаи на негативни компенсации при предсрочно погасяване и модификации на финансови пасиви (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г. – не е приет от ЕК).* Тази промяна покрива два въпроса: а) изменя настоящите изискванията на МСФО 9, като позволява класифицирането на определени финансови активи по амортизирана стойност и преминаването им на теста СПГЛ, независимо от наличието на условия за предсрочно погасяване с негативна компенсация. Негативна компенсация е налице, когато условията по договора позволяват на длъжника да плати предсрочно инструмента преди неговия падеж, и предсрочно платената сума може да е различна от останалите неплатени главница и лихви, но тази негативна компенсация трябва да е разумна и релевантна за ранното прекратяване на договора. Предварителното плащане само по себе си не е достатъчен индикатор за преценка, т.е. важно е да се прецени спрямо текущо преобладаващия лихвен процент, и спрямо него сумата на предплащането може да е и в полза на страна, иницирала го. Важно е изчисляването на компенсацията да е последователно като подход и при санкция за по-ранно плащане, и при полза от по-ранно плащане. Също така съответният актив следва да е в категорията „държан за събиране на паричните потоци” съгласно бизнес модела на предприятието; б) потвърждава, че когато даден финансов пасив, отчитан по амортизирана стойност, е модифициран, без да се отписва, то ефектът от тази модификация трябва да се признае в печалбата или загубата. Ефектът се измерва като разлика между оригиналните договорени парични потоци и тези, след модификацията, дисконтирани по оригиналния ефективен лихвен процент. Ръководството е в процес на проучване и определяне на ефектите от промените чрез новия стандарт, които могат да окажат влияние върху счетоводната политика и върху стойностите и класификацията на активите, пасивите, операциите и резултатите на групата (Приложение № 2.1.1)
- *МСФО 7 (променен) Финансови инструменти: Оповестявания – относно облекчението за преизчислението на сравнителни периоди и свързаните с тях оповестявания при прилагането на МСФО 9 (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – приет от ЕК).* Тази промяна е свързана с въвеждане на облекчение относно необходимостта от преизчисление на сравнителните финансови отчети и възможността за предоставяне на модифицирани оповестявания при преминаването

от МСС 39 към МСФО 9 към датата на прилагане на стандарта от групата и дали то избира опцията да преизчисли предходни периоди. Ръководството е избрало да приложи модифицирано ретроспективно приложение за първи път на МСФО 9 и да не преизчислява сравнителните данни. (Приложение № 2.1.1)

- *МСФО 15 Приходи по договори с клиенти (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – приет от ЕК).* Този стандарт е изцяло нов стандарт. Той въвежда цялостен комплекс от принципи, правила и подходи за признаването, отчитането и оповестяването на информацията относно вида, сумата, периода и несигурностите във връзка с приходите и паричните потоци, произхождащи от договори с контрагенти. Стандартът ще замени действащите до този момент стандарти, свързани с признаването на приходи, основно МСС 18 и МСС 11 и свързаните с тях тълкувания. Водещият принцип на новия стандарт е в създаването на модел от стъпки, чрез който определянето на параметрите и времето на прихода са съизмерими спрямо задължението на всяка от страните по сделката помежду им. Ключовите компоненти са: а) договори с клиенти с търговска същност и оценка на вероятността за събиране на договорените суми от страна на предприятието съгласно условията на дадения договор; б) идентифициране на отделните задължения за изпълнение по договора за стоки или услуги – отграничаемост от останалите поети ангажименти по договора, от които клиентът би черпил изгоди; в) определяне на цена на сделката – сумата, която предприятието очаква, че има право да получи срещу прехвърлянето на съответната стока или услуга към клиента – особено внимание се отделя на променливия компонент в цената, финансовия компонент, както и на компонента, получаван в натура; г) разпределение на цената на операцията между отделните задължения за изпълнение по договора – обичайно на база самостоятелната (индивидуалната) продажна цена на всеки компонент; и д) моментът или периодът на признаване на прихода – при успешното изпълнение на задължение по договора чрез трансфериране на контрола върху обещаната стока или услуга, било то в даден момент или за определен период във времето. Направени са пояснения (а) за идентифициране на задължения за изпълнение на базата на конкретни обещания за доставката на стоки или услуги, (б) за идентифициране дали дружество е принципал или агент при предоставянето на стоки или услуги, и (в) при трансфера на лицензии. Въвеждането на този стандарт може да доведе до по-съществени промени: а) при комплексни договори, с обвързани продажби на стоки и услуги – ще е необходимо ясно разграничаване между стоките и услугите на всеки компонент и условие по договора; б) вероятност за промяна на момента на признаване на продажбата; в) увеличаване на оповестяванията; и г) въвеждане на допълнителни правила за признаването на приходи от определен тип договори – лицензии; консигнации; еднократно събирани предварителни такси; гаранции и др. под. Стандартът допуска както пълно ретроспективно приложение, така и модифицирано ретроспективно приложение, от началото на текущия отчетен период, с определени оповестявания за предходните периоди. Ръководството е направило проучване и е определило, че

промените чрез новия стандарт няма да оказват влияние върху счетоводната политика и върху стойностите и класификацията на активите, пасивите, операциите и резултатите на групата по отношение на неговите приходи от дейността и/или вземанията му, доколкото не се очаква промяна в бизнес модела, нито промяна във времевия хоризонт на прехвърляне на контрола към клиента от оказваните от групата услуги или отчитането на продажбите на продукцията и стоки.

- *МСФО 16 Лизинги (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г. – приет от ЕК).* Този стандарт е с изцяло променена концепция. Той въвежда нови принципи за признаване, измерване и представяне на лизинга чрез налагане на нов модел с цел да осигури по-достоверно и адекватно представяне на тези сделки както за лизингополучателя, така и за лизингодателя. Стандартът ще замени действащия до този момент стандарт за лизинга – МСС 17. а) Водещият принцип на новия стандарт е въвеждането на еднотипен модел на счетоводно балансово третиране на лизинга при лизингополучателите – за всички лизингови договори с продължителност от повече от 12 месеца ще се признава актив под формата на „право на ползване”, който ще се амортизира за периода на договора, и респективно, ще се отчита финансов пасив за задължението по тези договори. Това е и съществена промяна спрямо текущата отчетна практика. За краткосрочни или на много ниска цена лизинги се допуска изключение и запазване на досегашната практика; б) При лизингодателите няма да има съществени промени и те ще продължат да отчитат лизингите по подобие на стария стандарт МСС 17 – като оперативни и финансови. Доколкото новият стандарт дава по-цялостна концепция, следва да се направи и от тяхна страна един по-подробен анализ на условията на договорите и е възможно и при тях (лизингодателите) да настъпят основания за рекласификация на определени лизингови сделки. Новият стандарт изисква разширяване на оповестяванията. Ръководството на групата все още обмисля влиянието, което този стандарт би могло да окаже върху финансовите отчети на групата и по-специално върху обектите, оповестени в Приложение № 31. Ръководството е избрало да приложи модифицирано ретроспективно приложение за първи път на МСФО 16 и да не преизчислява сравнителните данни.
- *МСС 40 (променен) – Инвестиционни имоти – относно трансфери на инвестиционни имоти (в сила за годишни периоди от 01.07.2018 г. – не е приет от ЕК).* Тази промяна е свързана с предоставяне на допълнително пояснение относно условията и критериите, които допускат трансфер на имоти, вкл. такива в процес на изграждане и/или реконструкция и преустройство, към и от категория „инвестиционни имоти”. Такива трансфери са допустими, само когато са изпълнени или респ. когато вече не са изпълнени критериите и дефиницията за инвестиционни имоти и когато са налице доказателства за смяната в употребата им. Промяна в намеренията или плановете на ръководството не се считат за доказателство за промяна. Промяната може да се прилага перспективно или ретроспективно, при

спазването на определените с промяната правила. Ръководството на групата все още обмисля влиянието, което този стандарт би могло да окаже върху финансовите отчети на групата.

- *КРМСФО 22 – Сделки с чуждестранна валута и авансови плащания (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – не е прието от ЕК).* Това разяснение се отнася за отчитането на транзакции или части от транзакции в чуждестранна валута при получаването на авансови плащания, преди признаването на самия актив, разход или приход. В тези случаи предприятията отчитат първо немонетарен актив по предплатени суми (предплащания по доставки на активи или услуги) или немонетарно задължение по отсрочени приходи (получени аванси от клиенти по продажби). При получаването на такива авансови плащания в чужда валута датата на транзакцията се използва за определяне на обменния курс, а ако има множество плащания – дата на транзакцията се определя за всяко отделно плащане. След това разяснението уточнява, че при първоначалното признаване на съответния актив, разход или приход, в резултат на транзакция по авансово плащане/получаване или на серията от транзакции от плащания/получаване в чуждестранна валута, датата на транзакцията е датата на първоначалното признаване на немонетарния актив или пасив (при еднократно плащане/получаване) или е датата на всяко плащане/получаване. Това тълкуване може да се прилага с пълна ретроспекция или перспективно, в два варианта: а) от началото на отчетния период, за който то се прилага за първи път; или б) от началото на предходния период преди периода, през който за първи път то се прилага. Ръководството на групата все още обмисля влиянието, което този стандарт би могло да окаже върху финансовите отчети на групата.
- *КРМСФО 23 (променен) Несигурности при третирането на данъци върху дохода (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г. – не е прието от ЕК).* Това разяснение дава насоки за счетоводното отчитане на данъците върху дохода по МСС12 когато са налице определени несигурности по данъчното третиране. То не засяга данъци и други държавни вземания и такси, извън МСС12, нито включва специални изисквания относно лихви и други санкции асоциирани с несигурности по данъци. Разяснението покрива: а) дали предприятието да преценява отделно несигурности по данъчното третиране; б) допусканията, които предприятието прави за проверка и оценка на данъчното третиране от данъчните власти; в) как предприятието е определило данъчната печалба или загуба, данъчните бази, неизползваните данъчни загуби, данъчните ставки и неизползваните данъчни кредити; г) как предприятието е преценило и третирано промените във фактите и обстоятелствата; и д) предприятието да определи дали ще преценява отделните несигурности на данъчното третиране поотделно или в комбинация с други. Ръководството на групата все още обмисля влиянието, което този стандарт би могло да окаже върху финансовите отчети на групата.

- *Подобрения в МСФО Цикъл 2015-2017 (м. декември 2017 г.) – подобрения в МСС23, МСС 12 и МСФО 3 във връзка с МСФО11 (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г. – не са приети от ЕК).* Тези подобрения внасят частични промени и редакции в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност или неясноти в приложението на правилата и изискванията на отделните стандарти, както и да се внесе по-прецизна терминология на понятия. Основно промените са насочени към следните обекти или операции: а) поясняват, че когато едно предприятие придобива контрол над бизнес, който е съвместна дейност, то следва да преизчисли (преоцени) предишно държаните си дялове в този бизнес при прилагане на МСФО3. Също така се уточнява, че когато едно предприятие придобие съвместен контрол в бизнес, който е съвместна дейност, то не следва да преизчислява предишно държаните дялове в него при прилагане на МСФО11; б) поясняват, че всички данъчни последици от данъци върху доходи от дивиденди (т.е. при разпределение на печалбата) следва да се посочат в печалбата или загубата независимо как са възникнали – при прилагането на МСС12; и в) поясняват, че ако при заеми със специални цели за финансиране на определен квалифициран актив останат непогасени след като активът стане готов за предвидената употреба или продажба, тези заеми стават част от финансиращите средства с общо предназначение когато се изчислява нормата за капитализация по реда на МСС23. Ръководството на групата все още обмисля влиянието, което този стандарт би могло да окаже върху финансовите отчети на групата.

Допълнително, за посочените по-долу променени стандарти, които са издадени, но все още не са в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2017 г., ръководството е преценило, че следните не биха имали потенциален ефект за промени в счетоводната политика и класификацията и стойностите на отчетни обекти във финансовите отчети на групата, а именно:

- *МСФО 17 Застрахователни договори (в сила за годишни периоди от 01.01.2021 г. – не е приет от ЕК).* Този стандарт е изцяло нов счетоводен стандарт за всички видове застрахователни договори, вкл. за някои гаранции и финансови инструменти, като обхваща правила за признаване и оценяване, за представяне и оповестяване. Стандартът ще замени действащия до този момент стандарт за застрахователните договори – МСФО 4. Той установява нов цялостен модел за отчитането на застрахователните договори, покриващ всички релевантни счетоводни аспекти. Той не е приложим за дейността на групата.
- *МСФО 2 (променен) Плащане на базата на акции – Класификация и оценяване на транзакциите базирани на плащания с акции (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – не е приет от ЕК).* Тези промени уточняват три основни въпроса: (а) третирането на условията и ефектите, свързани с придобиване на безусловни права при оценката и отчитането на сделки с плащане на базата на акции, уреждани с парични средства; (б) подход за класификация на споразуменията за плащане на

базата на акции с елементи на нетен сетълмент за целите на удържане на личен данък на лицата от самото предприятие (под формата на инструменти на собствения капитал) – въвеждане на изключение от общото правило за постигане на практическо улеснение тези транзакции да се класифицират така, както биха се отчетели без опцията за нетен сетълмент; и (в) ново правило за отчитане при модификации на условията на транзакции за плащане на базата на акции, уреждани с парични средства към акции, уреждани чрез издаване на инструменти на собствения капитал.

- *МСФО 4 (променен) Застрахователни договори (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. –приет от ЕК).* Тази промяна е свързана с необходимостта от синхронизиране на отчитането при дружества, които издават застрахователни договори и които попадат и в обхвата на МСФО 9, но преди въвеждането на предстоящия МСФО17 .Тя установява две опции на подход – подход на покриване и подход на временно отсрочване (при определени условия) на МСФО9. И двете опции са валидни до влизането в сила на новия МСФО 17. Той не е приложим за дейността на групата.

2.1.1. ПОТЕНЦИАЛНИ ЕФЕКТИ ОТ ПРИЛОЖЕНИЕТО НА НОВИ МСФО

1. МСФО 9 ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ

Оценката на групата за ефекта от този нов стандарт е представена по-долу:

Класификация:

МСФО 9 (2014) въвежда 3 принципни категории класификация за финансовите активи: оценявани по амортизирана стойност, по справедлива стойност през другия всеобхватен доход и по справедлива стойност през печалбата или загубата.

Ръководството на групата е направило преглед на своите финансови активи и пасиви за ефектите при класификацията от прилагането на новия стандарт от 1.01.2018 г. Основните финансови активи, които групата отчита са:

- **инвестиции на разположение и за продажба** (Приложение 13),
- **други дългосрочни вземания** (Приложение 17),
- **търговски вземания** (Приложение 15),
- **вземания от свързани предприятия** (Приложение 16),
- **други краткосрочни вземания и други активи** (Приложение 17),
- **парични средства и парични еквиваленти** (Приложение 18).

Групата не очаква изискванията на новия МСФО 9 да окажат съществено влияние върху класификацията на неговите финансови активи.

Групата не очаква промени и ефекти за счетоводното отчитане на неговите финансови пасиви, тъй като новите изисквания засягат само счетоводното отчитане на финансови пасиви, определени по справедлива стойност през печалбата или загубата, а то няма такива пасиви.

Правилата за отписване на пасиви са прехвърлени от МСС 39 Финансови инструменти: признаване и оценяване и не са изменени.

Обезценка:

Новият модел за обезценка по МСФО 9 е базиран на признаване на провизии за обезценка на база на „очаквани кредитни загуби”, който се различава съществено спрямо сегашния модел по МСС 39, при който загубите се признават на етап, в който вече са изкристализирали. Този модел е приложим за финансови активи, оценявани по амортизируема стойност и за дългови инструменти, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, активи и вземания, признати по силата на *МСФО 15 Договори с клиенти*, вземания по лизингови договори, предоставени кредити и аванси на клиенти и различни други договори за финансови гаранции.

Ръководството на групата е във финална фаза на разработването на модел за провизиране на неговите търговски и други краткосрочни вземания, предоставени заеми и паричните средства и паричните еквиваленти.

Оповестявания:

Новият стандарт също така въвежда разширени изисквания за оповестяване и промени в представянето. Групата очаква те да променят естеството и обема на неговите оповестявания относно финансовите му инструменти, особено в годината на приемане на новия стандарт – 2018 г. Групата очаква процесът по разработването и внедряването на политиките, моделите и процедури за класификации и оценка на финансовите инструменти по МСФО 9 да приключи в първото полугодие на 2018 г.

Дата на прилагане от групата:

МСФО 9 е задължителен да се прилага за първи път за финансовата година, започваща на 1 януари 2018 г. Ръководството е избрало да приложи модифицирано ретроспективно приложение за първи път на МСФО 9 и да не преизчислява сравнителните данни.

2. МСФО 15 ПРИХОДИ ОТ ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ

Новият стандарт е базиран на принципа, че приходите се признават, когато задълженията за изпълнение по договорите с клиентите са осъществени т.е. контролът върху стоката или услугата се прехвърли на клиента. Оценката на групата за ефекта от този нов стандарт е представена по-долу:

Приходи от продажба на продукция и стоки:

Групата извършва продажбата на стоки, които включват обичайно лекарствени средства, медицински изделия и медицинско оборудване за крайния клиент. Групата е оценила, че признаването на приходите от продажба на неговите продукти и стоки ще става основно по метода „в точно определен времеви момент” съгласно МСФО 15, когато контролът върху стоката се прехвърли към клиента – с предаването на вещта и собствеността върху нея. Такива са правила и понастоящем, които групата следва съгласно МСС 18.

Групата обичайно събира краткосрочни аванси от клиенти, които нямат съществен компонент на финансиране. Ръководството не е идентифицирало суми с такъв характер, които да изискват рекласификация спрямо новите изисквания на МСФО 15.

Приходи от продажба на услуги:

Предоставяните от групата услуги включват предоставяне на маркетингови услуги и услуги по преддистрибуция. На база предварително направените анализи приходите от услуги ще продължат основно да се признават „в течение на времето” отразявайки начина на предоставяне и респ. консумация на услугите.

Аванси получени от клиенти

Групата обичайно събира краткосрочни аванси от клиенти, които нямат съществен компонент на финансиране. При въвеждането на МСФО15 представянето на тези аванси в отчета за финансовото състояние ще бъде преместено от „търговски задължения” в „задължения по договори с клиенти”.

Представяне и оповестяване:

Представянето и оповестяванията по МСФО 15 са в определена степен различни и с повече детайлни спрямо текущите МСФО. Групата все още продължава да тества съответните системи, вътрешни контроли, политики и процедури, необходими за събирането и поддържането на изискваната информация за оповестяванията по МСФО 15.

Дата на прилагане от групата:

МСФО 15 е задължителен за приложение за финансовата година, започваща на 1 януари 2018 г. Групата е избрало модифицирано ретроспективно приложение на новите правила на стандарта, от 1 януари 2018 г. Сравнителните данни за 2017 г. няма да се преизчисляват.

3 МСФО 16 ЛИЗИНГ

МСФО16 установява принципи и правила за признаване, оценка, представяне и оповестяване на лизинга. В резултат на неговото приложение лизингополучателите се отчитат всички лизинги по единен модел, който налага балансовото им признаване, аналогично на отчитането на финансовия лизинг по МСС17 (премахва разграничението между оперативен и финансов лизинг). Оценката на групата за ефекта от този нов стандарт е представена по-долу:

Потенциален ефект от приложението на МСФО 16:

Стандартът ще засегне основно оперативните лизинги на групата в качеството му на лизингополучател. Към датата на финансовия отчет то има ангажименти по договори за оперативен лизинг, чийто размер на очакваните бъдещи наемни плащания е в размер на 23,941 х.лв. за период между една и над 5 години (Приложение № 31).

Групата, обаче, все още продължава своите анализи, оценки и уточнения относно промените в счетоводната му политика, вкл., поради промяната на дефиницията за срок на лизинга и различното третиране на променливи лизингови плащания или на опциите за удължаване и прекратяване. Поради това, все още не са изчислени финалните суми на актива „право на ползване” и на пасива по лизинговите задължения, които ще трябва да се признаят при прилагане на новия стандарт за първи път и респ. на ефектите върху резерва „неразпределена печалба”.

Дата на прилагане от групата:

МСФО 16 е задължителен за приложение за финансовата година, започваща на 1 януари 2019 г. Групата е решила да не го прилага по-рано. Та е избрало модифицирано ретроспективно приложение на новите правила на стандарта, от 1 януари 2019 г. Сравнителните данни за годината (2018 г.), предшестваща първоначалното прилагане няма да бъдат преизчислявани.

Консолидираният финансов отчет е изготвен на база на историческата цена с изключение на имотите, машините и оборудването (без стопанския инвентар) и финансовите активи на разположение и за продажба, които са оценени по справедлива стойност.

Българските дъщерни дружества от Групата водят своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който приемат като тяхна функционална и отчетна валута на представяне. Отчетите на задграничното дружество се преизчисляват от местна валута в български лев за целите на всеки консолидиран финансов отчет, съгласно политиката на Групата (Приложение № 2.5).

Задграничните дъщерни дружества (Софама Трейдинг Д.о.о Белград – Сърбия и Лековит Д.о.о. Сърбия) организират своето счетоводство и отчетност съгласно изискванията на съответното местно законодателство и поддържат своите счетоводни регистри в съответната местна валута - сръбски динар (RSD).

Представянето на консолидирания финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансови отчети изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на консолидирания финансов отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях (като в условия на финансова криза несигурностите са по-значителни). Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност, или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за консолидирания финансов отчет, са оповестени в [Приложение № 2.26](#).

2.2. Дефиниции

Дружество-майка

Това е дружеството, което контролира едно или повече други дружества, в които е инвестирало. Притежаването на контрол означава, че инвеститорът е изложен на, или има права върху променливата възвръщаемост от неговото участие в дружеството, в което е инвестирано, както и има възможност да окаже въздействие върху размера на тази възвръщаемост посредством своите правомощия върху предприятието, в което е инвестирано.

Дружеството-майка е Софарма Трейдинг АД, България (*Приложение № 1*).

Дъщерно дружество

Дъщерно дружество е такова дружество, което е контролирано от друго дружество-инвеститор (дружество-майка). Дружеството-майка, като инвеститор, притежава контрол в друго предприятие, ако и само ако притежава всички от следните елементи на контрола:

- правомощия в предприятието, в което е инвестирано;
- излагане на или права върху променливите приходи от неговото участие в предприятието, в което е инвестирано;
- възможност да използва своите правомощия в предприятието, в което е инвестирано, за да окаже въздействие върху размера на възвръщаемостта на инвеститора.

На база горепосоченото дружество-майка е преценило, че притежава контрол във всички предприятия, където притежава директно или индиректно повече от 50% от капитала с право на глас в Общото събрание и/или правото да назначава управители и може да ръководи значителните дейности, които оказват съществено въздействие върху възвръщаемостта на предприятието, в което е инвестирано.

Дъщерните дружества се консолидират от датата, на която ефективният контрол е придобит от Групата и спират да се консолидират от датата, на която се приема, че контролът се прехвърля извън Групата или дружествата се ликвидират. За тяхната консолидация се използва методът на пълната консолидация.

Дъщерните дружества са посочени в *Приложение № 1.2*.

2.3. Принципи на консолидацията

Консолидираният финансов отчет включва финансовите отчети на дружество-майка и дъщерните дружества, изготвени към 31 Декември, която дата е датата на финансовата година на Групата. При консолидацията е прилаган подходът на “икономическо предприятие”, като за оценката на неконтролиращото участие при бизнес-комбинации и други форми на придобивания на дъщерни дружества е избран методът на “пропорционален дял в нетните активи”.

Финансовите отчети на дъщерните дружества за целите на консолидацията са изготвени за същия отчетен период, както този на дружество-майка и при прилагане на единна счетоводна политика.

2.3.1. Консолидация на дъщерни дружества

В консолидирания финансов отчет отчетите на включените дъщерни дружества са консолидирани на база на метода “пълна консолидация”, ред по ред, като е прилагана унифицирана за съществените обекти счетоводна политика. Инвестициите на дружество-майка са елиминирани срещу дела в собствения капитал на дъщерните дружества към датата на придобиване. Вътрешно-груповите операции и разчети са напълно елиминирани, вкл. нереализираната вътрешногрупова печалба или загуба. Отчетен е и ефектът на отсрочените данъци при тези елиминирани консолидационни записвания.

Дяловете на съдружници - трети лица в дъщерните дружества (ако има такива), извън тези на акционерите на дружество-майка, се посочват самостоятелно в консолидирания отчет за финансовото състояние, консолидирания отчет за всеобхватния доход и отчета за промените в собствения капитал като “неконтролиращо участие”. Неконтролиращото участие съдържа: а)

сумата на дела на акционерите (съдружниците) - трети лица към датата на консолидацията за първи път в справедливата (намерената стойност) на всички разграничими придобити активи, поети пасиви и условните (изкристализирали) задължения на всяко от съответните дъщерни дружества, определена (на база дела) чрез пропорционалния метод, и б) изменението на сумата на дела на тези лица в собствения капитал на всяко от съответните дъщерни дружества от първата им консолидация до края на текущия отчетен период.

Дружеството-майка притежава 100% своите дъщерни дружества, с изключение на Лековит Д.о.о., където притежава 70%, в резултат на което Групата има „неконтролиращо участие”.

2.3.2. Придобиване на дъщерни дружества

При придобиване на дъщерно дружество (предприятие) от Групата при бизнес-комбинации се използва методът на придобиване (покупко-продажба). Прехвърленото възнаграждение включва справедливата стойност към датата на размяната на предоставените активи, възникналите или поети задължения и на издадените инструменти на собствен капитал от придобиващото дружество, в замяна на получаването на контрола над придобиваното дружество. Тя включва и справедливата стойност на всеки актив или пасив, който се явява резултат от споразумение за възнаграждение под условие. Преките разходи, свързани с придобиването, се признават като текущи за периода, в който те са извършени, с изключение на разходите за емисия на дългови или инструменти на собствения капитал, които се признават като компонент на собствения капитал.

Всички придобити разграничими активи, поети пасиви и условните (изкристализирали) задължения в бизнес-комбинацията, се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност към датата на размяната. Всяко превишение на сбора от прехвърленото възнаграждение (оценено по справедлива стойност), сумата на неконтролиращото участие в придобиваното предприятие и, при придобиване на етапи, справедливата стойност на датата на придобиване на по-рано притежаваното капиталово участие в придобиваното предприятие, над придобитите разграничими активи и поети пасиви на придобиващото дружество, се третира и признава като репутация. Ако дялът на придобиващото дружество в справедливата стойност на нетните придобити разграничими активи надвишава цената на придобиване на бизнес-комбинацията, това превишение се признава незабавно в консолидирания отчет за доходите на Групата в статията “печалби/(загуби) от придобиване на/(освобождаване от) дъщерни дружества”. Всяко неконтролиращо участие при бизнес комбинация се оценява на база метода “пропорционален дял в нетните активи” на придобиваното дружество.

Когато бизнес комбинацията по придобиването на дъщерно дружество се осъществява на етапи, на датата на придобиване всички предишни инвестиции, държани от придобиващия, се преоценяват до справедлива стойност, като получените ефекти от тази преценка се признават в текущата печалба или загуба на Групата, съответно към “финансови приходи” и “финансови разходи” или „печалби/(загуби) от придобиване на/(освобождаване от) дъщерни дружества”, вкл. всички предишно отчетени ефекти в другите компоненти на всеобхватния доход се рециклират.

2.3.3. Сделки с неконтролиращото участие

Групата прилага политика на третиране операциите с неконтролиращото участие (без загуба на контрол) като сделки в Групата. Сделки от страна на дружеството-майка (без загуба на контрол) с притежатели на неконтролиращи участия (ако има такива) се отчитат като капиталови транзакции

директно в компонентите на собствения капитал (обикновено към компонента «натрупани печалби»).

2.3.4. Продажба на дъщерни дружества

При продажба или друга форма на загуба (трансфер) на контрол върху дъщерно дружество:

- Отписват се активите и пасивите (вкл. ако има принадлежаща репутация) на дъщерното дружество по балансова стойност към датата на загубата на контрол;
- Отписва се неконтролиращото участие в това дъщерно дружество по балансова стойност в консолидирания отчет за финансовото състояние към датата на загубата на контрола, вкл. всички компоненти на друг всеобхватен доход, свързани с тях;
- Признава се полученото възнаграждение по справедлива стойност от сделката, събитието или операцията, довела до загубата на контрол;
- Рекласифицират се към “печалби или загуби за годината” или се трансферират директно към натрупани печалби всички компоненти на собствения капитал, представляващи нереализирани доходи или загуби – съгласно изискванията на съответните МСФО, под чиито правила попадат тези компоненти на собствения капитал;
- Признава се всяка резултатна разлика като “печалба или загуба от освобождаване (продажба) на дъщерно дружество” в консолидирания отчет за всеобхватния доход, принадлежаща на дружеството-майка.
- Останалите за държане дялове, формиращи инвестиции в асоциирани, съвместни дружества или инвестиции на разположение и за продажба, се оценяват първоначално по справедлива стойност към датата на продажбата и в последствие се оценяват по реда на приетата от Групата счетоводна политика.

Методът на придобиване (покупко-продажба) се прилага и при операции за обединение и/или реструктуриране на предприятия под общ контрол спрямо предприятия от Групата, в случай че те се явяват преки придобивания от позицията на дружеството-майка.

2.4. Сравнителни данни

Групата представя сравнителна информация в този финансов отчет за една предходна година (период).

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

2.5. Функционална валута и признаване на курсови разлики

Функционалната валута на Дружествата от Групата в България и отчетната валута на представяне на Групата е българският лев. Левът е фиксиран по Закона за БНБ към еврото в съотношение BGN 1.95583:EUR 1.

При първоначално признаване сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства, вземанията и задълженията като монетарни отчетни обекти,

деноминирани в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута, като се прилага обменният курс, публикуван от БНБ за последния работен ден на съответния месец. Към 31 Декември се оценяват в български лева, като се използва заключителният обменен курс на БНБ.

Немонетарните отчетни обекти в консолидирания отчет за финансовото състояние, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческият обменен курс към датата на операцията и последващо не се преоценяват по заключителен курс.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделки в чуждестранна валута, или отчитането на търговски сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни, от тези, по които първоначално са били признати, се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход в момента на възникването им, като се третира като “други доходи/(загуби) от дейността” и се представят нетно.

Функционалната валута на дъщерните дружества в Сърбия (Софарма Трейдинг Д.о.о Белград и Лековит Д.о.о.) е сръбски динар.

За целите на всеки консолидиран финансов отчет се извършва преизчисление на валутата на финансовите отчети на дъщерните дружества в чужбина: от функционалната валута на съответното чуждестранно дъщерно дружество във валутата на представяне (BGN), приета в консолидирания финансов отчет, като:

а) всички активи и пасиви се преизчисляват в груповата валута по заключителен курс на местната валута спрямо нея към 31 Декември;

б) всички приходни и разходни позиции се преизчисляват в груповата валута по среден курс на местната валута спрямо нея за периода на отчета;

в) всички получени курсови разлики в резултат на преизчисленията се признават и представят като отделен компонент на собствения капитал в консолидирания отчет за финансовото състояние, нетно от ефектите на отсрочените данъци – „резерв от преизчисление във валутата на представяне на чуждестранни дейности”, и

г) курсовите разлики, получени в резултат на валутното преизчисление на нетната инвестиция в задграничните (чуждестранните) дружества, заедно със заемите и други валутни инструменти, приети за хедж на тези инвестиции, се представят директно в собствения капитал.

При освобождаване (продажба) от чуждестранна дейност (дружество) кумулативната сума на курсовите разлики, които са били отчетени директно като отделен компонент в капитала, се признават като част от печалбата или загубата в консолидирания отчет за всеобхватния доход на ред “печалби/(загуби) от придобиване на и освобождаване от дъщерни дружества, нетно”, получена при освобождаването (продажбата).

2.6. Приходи

Приходите в Групата се признават на база принципа за начисляване и до степента, до която и по начина, по който стопанските изгоди се придобиват и респ. стопанските рискове се носят от Групата, както и доколкото приходите могат надеждно да се измерят.

Приходите от продажба на стоки се оценяват по справедливата стойност на насрещната престация или вземането, нетно от върнати стоки и стойностни отстъпки, търговски отстъпки и

натурални работи. Приход от продажба на стоки се признава в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато значителната част от рисковете и ползите, присъщи на собствеността, се прехвърлят на купувача; сумата на прихода може надеждно да бъде оценена и е вероятно икономическите ползи свързани със сделката да се получат от предприятието; направените разходи и възможното връщане на стоки може надеждно да бъде оценено и когато няма последващо продължаващо участие в управлението на стоките.

Приход не се признава тогава когато съществуват значителни съмнения относно възстановяването на дължимата стойност, свързаните разходи, или има вероятност стоките да бъдат върнати.

Приходите при продажба на стоки по програма за лоялност се разпределят между програмата и другите компоненти на сделката (продажбата на стоки). Сумата получена по програмата за лоялност се отсрочва като задължение и се признава като приход, когато дадено дружество от групата е изпълнило своите задължения да предостави промоционалните продукти според условията на програмата или когато вече не е вероятно точките по програмата да бъдат ползвани.

При предоставянето на услуги, приходите се признават, отчитайки етапа на завършеност на сделката към датата на отчета за финансовото състояние, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката и разходите за приключването ѝ.

Приходите се оценяват на база справедливата цена на продадените стоки и услуги, нетно от косвени данъци (данък добавена стойност) и предоставени отстъпки и работи.

Приходите от лихви по текущи разплащателни сметки и предоставени депозити определени по метода на ефективната лихва се представят в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към финансови приходи.

Финансовите приходи се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, и се състоят от: лихвени приходи по предоставени заеми и търговски вземания, приходи от лихви по текущи разплащателни сметки и предоставени депозити, положителни курсови разлики от валутни операции и приходи/печалби от сделки с инвестиции в ценни книжа и дялове, в т.ч. от дивидент.

2.7. Разходи

Разходите в Групата се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост (до степента, до която това не би довело до признаване на обекти в отчета за финансовото състояние, които не отговарят на определенията за активи и пасиви).

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите, за които се отнасят, се изпълняват.

Финансовите разходи се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, и се състоят от: разходи за лихви, вкл. банкови такси и други преки разходи по кредити и банкови гаранции, отрицателни курсови разлики от валутни операции, разходи/загуби от сделки с инвестиции в ценни книжа и дялове и лихви по финансов лизинг.

2.8. Имоти, машини и оборудване

Имотите, машините и оборудването (с изключение на стопанския инвентар) се представят във финансовия отчет по преоценена стойност, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. Стопанският инвентар се представя по историческа цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

Първоначално оценяване

При първоначалното си придобиване имотите, машините и оборудването се оценяват по себестойност, която включва покупната цена, вкл. митнически такси и всички преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци и др.

Групата е определило стойностен праг, под който придобитите активи, независимо, че притежават характеристиката на дълготраен актив, се изписват като текущ разход в момента на придобиването им от 150 лв.

Последващо оценяване

Избраният от Групата подход за последваща балансова оценка на имотите, машините и оборудването (с изключение на стопанския инвентар) е моделът на преоценената стойност по МСС 16 *Имоти, машини и оборудване*, намалена с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка. Подходът за последваща балансова оценка на стопанския инвентар е моделът на себестойността.

Справедливите стойности на имотите, машините и оборудването (с изключение на стопанския инвентар) се определят с помощта на независими лицензирани оценители, обичайно, на период от 5 години. Когато тяхната справедлива стойност се променя съществено на по-кратки интервали от време, преоценката може се извършва и на по-кратки периоди.

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти, машини и оборудване, които имат характер на подмяна на определени възлови части и агрегати, или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчния му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Методи на амортизация

Групата използва линеен метод на амортизация на дълготрайните материални активи. Амортизирането на активите започва, когато те са на разположение за употреба. Земята не се амортизира. Полезният живот по групи активи е определен в съответствие с: физическото

износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване, и е както следва:

- сгради – от 44 до 50 г.
- машини и оборудване – от 5 до 10 г.
- транспортни средства – 5 г.
- стопански инвентар – 6 г.

Определеният срок на годност на дълготрайните активи се преглежда в края на всяка година и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно.

Обезценка на активи

Балансовите стойности на дълготрайните материални активи подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се коригира до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на дълготрайните материални активи е по-високата от двете: нетна продажна цена или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтов фактор преди данъци, който отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), освен ако за дадения актив не е формиран преоценъчен резерв. Тогава обезценката се третира като намаление на този резерв, освен ако тя не надхвърля неговия размер и надвишението се включва като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) (Приложение № 11).

Печалби и загуби от продажба

Материалните дълготрайни активи се отписват от отчета за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от Групата на “имоти, машини и оборудване” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи/ (загуби) от дейността, нетно” на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбите и загубите за годината). Частта от “преоценъчния резерв”, отнасяща се за продадения актив, се прехвърля директно към “неразпределена печалба” в отчета за промените в собствения капитал.

2.9. Нематериални активи

Репутация

Репутацията представлява надвишението на цената на придобиване (предоставеното възнаграждение) над справедливата стойност на дела на Групата в нетните разграничими активи на

придобитото дружество към датата на придобиването (бизнес комбинацията). В консолидирания финансов отчет тя първоначално се оценява по цена на придобиване (себестойност), а последващо - по цена на придобиване минус натрупаните загуби от обезценки. Репутацията не се амортизира.

Репутацията, възникнала при придобиване на дъщерно предприятие се представя в консолидирания отчет за финансовото състояние към групата на "нематериалните активи".

Самостоятелно признатата репутация по придобиването на дъщерни дружества (предприятия) се тества задължително за обезценка поне веднъж годишно. Загубите от обезценки на репутацията не се възстановяват в последствие. Печалбите или загубите от продажба (освобождение) на дадено дъщерно дружество (предприятие) от Групата включва и балансовата стойност на репутацията, приспадащата се за продаденото (освободеното) дружество (предприятие).

На всяка призната репутация се определя принадлежност към даден обект генериращ парични постъпления още при реализирането на дадена бизнес комбинация, и този обект се прилага при извършването на тестове за обезценка. При определянето на обектите, генериращи парични потоци се вземат предвид обектите, от които се е очаквало бъдещи стопански изгоди при придобиването при бизнес комбинацията и по повод, на които е възникнала самата репутация.

Загубите от обезценка на репутация се представят в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към позицията "обезценка на нетекущи активи".

Други нематериални активи

Нематериалните активи се представят в консолидирания финансов отчет по цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. В техния състав са включени основно: софтуери/програмни продукти, интернет сайт, лицензи, прототип за изграждане на аптечна мрежа в страната и изплатена премия за съдействие за наемане на търговски обекти и придобиване на разрешение за търговия на дребно с лекарствени продукти за съответните обекти.

В Групата се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот от 3 до 10 г.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Загубите от обезценка се отчитат в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Нематериалните активи се отписват от отчета за финансовото състояние когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди.

2.10. Материални запаси

Материалните запаси (основно стоки) са оценени във финансовия отчет по-ниската от двете: доставната себестойност (цена на придобиване) и нетната реализируема стойност.

Разходите, които се извършват, за да доведат даден продукт (стока или материал) от материалните запаси в неговото настоящо състояние и местонахождение, се включват в цената на придобиване (себестойността), както следва: – всички доставни разходи, които включват покупната

цена, вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановяеми данъци и други разходи, които допринасят за привеждане на материалите и стоките в готов за тяхното използване/продажба вид. В цената на придобиване (себестойността) се включват и очакваните отстъпки и работи, за които има вероятност да бъдат получени.

При употребата (влагане и продажбата) на материалните запаси те се изписват текущо като се използва методът на средно-претеглената стойност (себестойност).

Нетната реализируема стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанската дейност, намалена с приблизително определените разходи по довършването в търговски вид на този актив и приблизително определените разходи за реализация.

2.11. Търговски и други вземания

Търговските вземания се представят и отчитат по справедлива стойност на база стойността на оригинално издадената фактура (себестойност), намалена с размера на обезценката за несъбираеми суми.

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави, когато за събираемостта на цялата сума или на част от нея съществува висока несигурност. Балансовата стойност се коригира чрез използването на корективна сметка, където се натрупват всички обезценки, а сумата на загубата от обезценка за периода се признава в отчета за всеобхватния доход в „разходи за дистрибуция и реализация” или „административни разходи” (в печалбата или загубата за годината) в зависимост от характера на вземанията. В случаите на последващо възстановяване на обезценка то се посочва към “други доходи” (в печалбата или загубата за годината) за сметка на намаление на коректива.

Несъбираемите вземания се изписват, когато правните основания за това настъпят.

Търговските вземания се представят и отчитат по справедлива стойност на база на оригинално издадена фактура, намалена с размера на обезценката за несъбираеми суми. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, вземанията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва.

2.12. Инвестиции на разположение и за продажба

Инвестициите (финансовите активи) на разположение за продажба са недеривативни финансови активи, представляващи акции и дялове от капитала на други дружества (малцинствено участие).

Първоначално оценяване

Първоначално инвестициите на разположение и за продажба се признават по цена на придобиване, която е справедливата стойност на възнаграждението, което е било платено, включително преките разходи по придобиване, включени в инвестицията.

Последващо оценяване

Притежаваните от Групата инвестиции (финансови активи) на разположение и за продажба се оценяват последващо по справедлива стойност (Приложение № 13) със съдействието на независим лецизиран оценител.

Ефектите от последващата преоценка на ценните книжа до тяхната справедлива стойност се представят в отделен компонент на друг всеобхватен доход на отчета за всеобхватния доход, “нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба”, и се признават в отчета за всеобхватния доход (рециклиране в печалбата или загубата за годината) при освобождаване (продажба) от инвестицията в статията “финансови приходи” или “финансови разходи”.

При отписването на акции поради продажба се използва методът на средно-претеглена цена, определена към края на месеца, в който се извършва отписването.

Всички покупки и продажби на инвестиции на разположение и за продажба се признават на „датата на търгуване на сделката”, т.е. датата, на която Групата се ангажира да закупи или продаде актива.

Притежаваните инвестиции на разположение и за продажба се преглеждат към края на всеки отчетен период и при установяване на условия за перманентна обезценка, същата се отразява в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към статия “финансови разходи”.

При установяване на условия за трайна обезценка, същата се определя като разлика между балансовата стойност и възстановимата стойност на инвестицията и се отразява в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), освен ако през предходни периоди има формиран положителен „резерв по финансови активи на разположение и за продажба” за тези инвестиции – тогава първо обезценката се покрива за сметка на този резерв и се представя нетно в отчета за всеобхватния доход в други компоненти на всеобхватния доход – “нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба”.

2.13. Пари и парични еквиваленти

Паричните средства включват касовите наличности и разплащателните сметки, а паричните еквиваленти - краткосрочните депозити в банки, чийто оригинален матурирет е по-малък от 3 (три) месеца (Приложение № 18).

За целите на изготвянето на отчета за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);
- получените лихви по разплащателни сметки са представени в оперативната дейност;
- получените лихви от инвестиции на Групата в постоянно продължавани парични депозити – като инвестиционна дейност, доколкото по съдържание тези операции представляват инвестиране на свободни ресурси на Групата.

- платеният ДДС по покупки на дълготрайни активи се посочва като “плащания към доставчици” към паричните потоци от оперативна дейност, доколкото той участва и се възстановява заедно и в оперативните потоци на Групата за съответния период (месец).

2.14. Търговски и други задължения

Задълженията към доставчици и другите текущи задължения се отчитат по стойността на оригиналните фактури (цена на придобиване), която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, задълженията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва (Приложение № 21, 25, 26,30).

2.15. Лихвоносни заеми и други привлечени финансови ресурси

Всички заеми и други привлечени финансови ресурси се представят първоначално по цена на придобиване (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на полученото по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и привлечени ресурси. След първоначалното признаване, лихвоносните заеми и други привлечени ресурси, са последващо оценени по амортизируема стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизируемата стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други разходи, вкл. дисконт или премия, асоциирани с тези заеми. Печалбите и загубите от тях се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови приходи или разходи, през периода на амортизация, както и когато задълженията се отпишат или редуцират (Приложение № 20).

Лихвоносните заеми и други привлечени финансови ресурси се класифицират като текущи, освен частта от тях, за която Групата има безусловно право да уреди задължението си в срок над 12 месеца от датата на финансовия отчет.

2.16. Лизинг

Финансов лизинг

Лизингополучател

Финансовият лизинг, при който се трансферира към Групата съществената част от всички рискове и стопански ползи, произтичащи от собствеността върху актива под финансов лизинг, се капитализира в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя като се представя като имоти, машини и оборудване под лизинг по цена на незабавна продажба или ако е по-ниска - по сегашната стойност на минималните лизингови плащания. Лизинговите плащания съдържат в определено съотношение финансовия разход (лихвата) и припадащата се част от лизинговото задължение (главница), така че да се постигне постоянен лихвен процент за оставащата неизплатена част от главницата по лизинговото задължение. Лихвените разходи се включват в отчета за

всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови разходи (лихва) на база ефективен лихвен процент.

Придобитите под финансов лизинг активи се амортизират на база полезния живот на актива и в рамките на лизинговия срок.

Оперативен лизинг

Лизингополучател

Лизинг, при който наемодателят продължава да притежава съществената част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив се класифицира като оперативен лизинг. Поради това активът не се включва в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя.

Плащанията във връзка с оперативния лизинг се признават като разходи в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на база линеен метод за периода на лизинга.

Лизингодател

Наемодателят продължава да притежава съществена част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив. Поради това този актив продължава да е включен в състава на неговите дълготрайни материални активи като амортизацията му за периода се включва в текущите разходи на лизингодателя (в печалбата или загубата за годината).

Приходът от наеми от оперативен лизинг се признава на базата на линейния метод в продължение на срока на съответния лизинг - в печалбата или загубата за годината. Първоначално направените преки разходи във връзка с договарянето и уреждането на оперативния лизинг, се добавят към балансовата стойност на отдадените активи и се признават на базата на линейния метод в продължение на срока на лизинга.

2.17. Провизии

Провизии се признават когато Групата има настоящо (конструктивно или правно) задължение в резултат на минало събитие, и е вероятно че погасяването/уреждането на това задължение е свързано с изтичане на ресурси. Провизиите се оценяват на база най-добрата приблизителна преценка на ръководството към датата на финансовия отчет за разходите, необходими за уреждането на съответното задължение. Приблизителната оценка се дисконтира, когато падежът на задължението е дългосрочен. Когато се очаква част от ресурсите, които ще се използват за уреждане на задължението да бъдат възстановени от трето лице, Групата признава вземане, ако е налице висока степен на сигурност на неговото получаване, стойността му може надеждно да се установи и отчита доход (кредит) по същата позиция в отчета за всеобхватния доход (печалбата или загубата за годината), където е представена и самата провизия.

2.18. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите в Групата се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство за дружествата, извършващи своята дейност в *България* и на трудовото законодателство за дружеството в *Сърбия*.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за наетия персонал под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми за уреждане в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналот е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, за периода, в който е положен трудът за тях и/или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удържки) в размер на недисконтираната им сума.

Към датата на всеки финансов отчет Групата прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсирани отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за сумите за самите възнаграждения и на вноските по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Тантиеми и бонусни схеми

Софарма Трейдинг

Бонуси, премии и тантиеми се признават за периода на заработване и при постигане на критериите и условията на съответния план за заработване на правата по него, като тяхната оценка отразява на-добрата преценка на сумата, която се очаква да се изплати като възнаграждение на съответните лица, ведно със съпътстващите ги вноски за осигуровки и други под

Съгласно устава на Дружеството-майка, изпълнителният директор има право да получи еднократно възнаграждение (тантием) в размер до 1 % от нетната печалба на Дружеството-майка при едновременното наличие на две условия – отчитане на положителен финансов резултат за съответната година и след решение на Общото събрание. Изплащането на не по-малко от 40% от възнаграждението се разсрочва за период от време, не по-кратък от три години (на равни месечни вноски). За останалия персонал, вкл. управленски, сумите на бонуси/премии се начисляват в периода на заработване.

Сумите на този тип възнаграждения се признава след вземане на решение от Общото събрание на акционерите и се представя в отчета за финансовото състояние, статия „задължения към персонала”.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Планове с дефинирани вноски

За България

Основно задължение на Дружествата като работодатели в България е да извършват задължително осигуряване на наетия си персонал за фонд “Пенсии”, допълнително задължително

пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд “Общо заболяване и майчинство” (ОЗМ), фонд “Безработица”, фонд “Трудова злополука и професионална болест” (ТЗПБ), фонд “Гарантиране вземания на работниците и служителите” (ГВРС) и здравно осигуряване. Размерите на осигурителните вноски се утвърждават всяка година със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съответствие с правилата от Кодекса за социално осигуряване (КСО) в съотношение 60:40 (2016 г.: 60:40).

Тези осигурителни пенсионни планове, прилагани от Дружествата в качеството им на работодатели, са планове с дефинирани вноски. При тях работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фонд “Пенсии”, фонд “ОЗМ”, фонд “Безработица”, фонд “ТЗПБ”, както и в универсални и професионални пенсионни фондове - на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица заработените от тях суми за периода на трудовия им стаж. Аналогични са и задълженията по отношение на здравното осигуряване.

За дружествата в чужбина

Размерите на осигурителните вноски в Сърбия се утвърждават със Закона за труда в Република Сърбия. Разпределението на осигурителните вноски между работодателя и осигуреното лице се определя в съотношения, регламентирани в местното законодателство.

Към Групата няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Дължимите от Групата вноски по плановете с дефинирани вноски за социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата), освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, и като текущо задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на полагане на труда и на начислението на съответните доходи на наетите лица, с които доходи вноските са свързани.

Планове с дефинирани доходи

Съгласно Кодекса на труда работодателят на дружествата в *България* е задължен да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. Съгласно Закона за труда в *Сърбия* работодателят на сръбското дружеството е задължен да изплати на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение при пенсиониране в размер най-малко на три средни работни заплати, изчислени към момента на изплащането.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на финансовия отчет, по която те се представят в консолидирания отчет за финансовото състояние, а респективно изменението в стойността им се представя в консолидирания отчет за всеобхватния доход като: а) разходите за текущ и минал стаж, разходите за лихва и ефектите от съкращенията и урежданията се признават веднага, в периода, в който възникнат, и представят в текущата печалба или загуба по статия „разходи за персонал”, а б) ефектите от последващите оценки на задълженията, които по същество

представяват актюерски печалби и загуби, се признават веднага, в периода, в който възникнат, и се представят към другите компоненти на всеобхватния доход, по статия „последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи”. Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита.

Към датата на всеки годишен консолидиран финансов отчет Дружествата от Групата назначават сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните им задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дискотиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации с подобен срок, котиран в съответната държава, където функционира и самото дружество

Доходи при напускане

Съгласно местните разпоредби на трудовите и осигурителни законодателства на Дружествата от Групата, работодателят има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор преди пенсиониране определени видове обезщетения.

Групата признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база анонсиран план вкл. за реструктуриране, за да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дискотират и представят в консолидирания отчет за финансовото състояние по тяхната сегашна стойност.

2.19. Акционерен капитал и резерви

Компанията-майка е акционерно дружество и е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на *акционерен капитал*, който да служи като обезпечение на вземанията на кредиторите на дружеството. Акционерите отговарят за задълженията на дружеството до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност.

Дружеството-майка отчита основния си акционерен капитал по номинална стойност на регистрираните в Търговския регистър акции. Съгласно изискванията на Търговския закон и устава, дружеството е длъжно да формира и резерв “**фонд Резервен**” (*законов резерв*), като източници на фонда могат да бъдат:

- най-малко една десета от печалбата, която се отделя докато средствата във фонда достигнат една десета част от акционерния капитал или по-голяма част, определена по решение на Общото събрание на акционерите;

- средствата, получени над номиналната стойност на акциите при издаването им (*премиен резерв*) (Приложение № 19);

- други източници, предвидени по решение на Общото събрание.

Средствата от фонда могат да се използват само за покриване на годишната загуба и на загуби от предходни години. Когато средствата във фонда достигнат определения в устава

минимален размер, средствата над тази сума могат да бъдат използвани за увеличаване на акционерния капитал.

Преоценъчният резерв за имоти, машини и оборудване е формиран от:

- положителната разлика между балансовата стойност на имотите, машините и оборудването и техните справедливи стойности към датата на извършване на преоценката;

Ефектът на отсрочените данъци върху преоценъчния резерв е отразен директно за сметка на този резерв.

Преоценъчният резерв се прехвърля към компонента “неразпределената печалба”, когато активите се отписват от отчета за финансовото състояние на Групата. (Приложение № 2.25 и 19)

Преоценъчният резерв покрива обезценки на активите, с които той е свързан. Той може да бъде използван при реализацията на дивидентната и капиталова политика на Групата само след прехвърлянето му към компонента “неразпределена печалба”.

Резервът по финансови активи на разположение и за продажба е формиран от разликата между балансовата стойност на финансовите активи на разположение и за продажба и техните справедливи стойности към датата на извършване на преоценката. Този резерв се прехвърля към текущите печалби и загуби в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато финансовите активи се освободят (продадат) от Групата и/или при установена трайна обезценка на определени финансови активи. (Приложение № 2.25 и 19).

Други резерви са формираны от разпределение на печалбата по решения на Общото събрание на акционерите.

2.20. Финансови инструменти

2.20.1. Финансови активи

Групата обичайно класифицира своите финансови активи в категориите „кредити и вземания” и “финансови активи на разположение и за продажба”. Класификацията е в зависимост от същността и целите (предназначението) на финансовите активи към датата на тяхното придобиване. Ръководството определя класификацията на финансовите активи за целите на Групата към датата на първоначалното им признаване в отчета за финансовото състояние.

Обичайно Групата признава в отчета за финансовото състояние финансовите активи на датата на търгуване – датата, на която то се е обвързало (поело е окончателен ангажимент) да закупи съответните финансови активи. Всички финансови активи първоначално се оценяват по тяхната справедлива стойност плюс преките разходи по транзакцията.

Финансовите активи се отписват от отчета за финансовото състояние на Групата, когато правата за получаване на парични средства (потоци) от тези активи са изтекли, или са прехвърлени и Групата е прехвърлило съществената част от рисковете и ползите от собствеността върху актива на друго Група (лице). Ако Групата продължава да държи съществената част от рисковете и ползите асоциирани със собствеността на даден трансфериран финансов актив, то продължава да признава актива в отчета за финансовото състояние, но признава също и обезпечено задължение (заем) за получените средства.

Кредити и вземания са недеривативни финансови активи с фиксирани или установими плащания, които не се котират на активен пазар. Те се оценяват в отчета за финансовото състояние по тяхната амортизируема стойност при използването на метода на ефективната лихва, намалена с направена обезценка.

Тази Група финансови активи включва: предоставени заеми, търговски вземания, други вземания от контрагенти и трети лица, както и парични средства и парични еквиваленти, вкл. банкови депозити (Приложения № 2.11 и 2.13).

Тези активи се включват в Групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или в един обичаен оперативен цикъл на Групата а останалите – като нетекущи. Лихвеният доход по вземанията се признава на база ефективна лихва, освен при краткосрочните редовни вземания до под три месеца, където признаването на такава лихва е неоснователно като несъществено и в рамките на обичайните кредитни условия. Той се представя в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към “финансовите приходи” .

На датата на всеки отчет Групата оценява дали са настъпили събития и обстоятелствата, които показват наличието на обективни доказателства, налагащи обезценка на кредити и вземания. (Приложение № 2.25)

Инвестициите на разположение и за продажба са недеривативни активи, които са придобити с такава цел или не са класифицирани в друга Група. Обичайно те представляват акции или дялове в други дружества, придобити с инвестиционна цел и се включват към нетекущите активи, освен ако намерението на Групата е да ги продава в рамките на следващите 12 месеца и активно търси и договаря с потенциални купувачи.

Инвестициите (финансови активи) на разположение и за продажба се оценяват първоначално по цена на придобиване, която е справедливата стойност на възнаградението, което е платено, включително разходите по придобиване, включени в инвестицията.

Последващата оценка на финансовите активи на разположение и за продажба е по справедлива стойност, освен за акции/дялове на затворени, нетъргувани на борсов пазар дружества (Приложение 2.12)

Ефектите от преоценката до справедливата стойност, печалби или загуби, на държаните инвестиции на разположение и за продажба се отчитат в отчета за всеобхватния доход (към други компоненти на всеобхватния доход – “нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба”).

При установяване на последваща трайна обезценка или при продажба на инвестиция на разположение и за продажба, сумата на обезценката и всички натрупани преди това загуби (нетно) към резерва, се признават (рециклират) в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като “финансови разходи”. Аналогично, при всяка продажба на инвестициите от този тип натрупаните нереализирани печалби в резерва се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в статията “финансови приходи”.

Ефектите от рециклирането на натрупаните ефекти от промяна в справедливата стойност на държаните инвестиции на разположение и за продажба се представят към другите компоненти на

всеобхватния доход (“нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба”), нетно от тези на новите преценки за периода.

Дивиденди по акции и дялове, класифицирани като финансови активи на разположение и за продажба, се признават и отчитат в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато се установи, че Групата е придобило правото върху тези дивиденди.

Притежаваните инвестиции на разположение и за продажба се преглеждат към всяка дата на отчета за финансовото състояние дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, че за отделен финансов актив или Група активи има обезценка. Те се обезценяват, ако балансовата стойност е по-висока от очакваната им възстановима сума. Сумата на признатата загуба от обезценка е равна на разликата между цената на придобиване, намалена с плащанията и възстановимата им сума, която се приема за равна на сегашната стойност на очакваните прогнозируеми бъдещи парични потоци, дисконтирани по текущ пазарен лихвен процент или чрез нормата на доходност за сходни финансови активи (Приложение № 2.25 и 13).

2.20.2. Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Групата включват заеми (кредити) към банки, и задължения към доставчици и свързани предприятия и други контрагенти. Първоначално те се признават в отчета за финансовото състояние по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо – по амортизируема стойност по метода на ефективната лихва (Приложение № 2.12 и 2.13).

2.21. Данъци върху печалбата

Текущите данъци върху печалбата на българските дружества от Групата са определени в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка в България за 2017 г. е 10 %.

Дъщерното дружество в Сърбия се облага съгласно изискванията на данъчното законодателство на Сърбия. Данъчна ставка за 2017 г. е 15%.

Отсрочените данъци върху печалбата се определят чрез прилагане на балансовия метод за определяне на задължението относно всички временни разлики на Дружествата от Групата към датата на финансовия отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползваните данъчни загуби до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспадат тези намаляеми разлики, с изключение на разликите, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглежда на всяка дата на баланса и се редуцират до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира

достатъчно облагаема печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики, с които те да могат да бъдат приспаднати или компенсирани.

Отсрочените данъци, свързани с обекти, които са отчетени като други компоненти на всеобхватния доход или капиталова позиция в консолидирания отчет за финансовото състояние, също се отчитат директно към съответния компонент на всеобхватния доход или балансовата капиталова позиция.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки и основи, които се очаква да се прилагат за периода и типа операции, през които активите се очаква да се реализират, а пасивите - да се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или с голяма степен на сигурност се очаква да са в сила.

Отсрочени данъчни активи на Дружествата от Групата се представят нетно срещу техни отсрочени данъчни пасиви, когато и доколкото те се явяват за тях данъчния платец в съответната юрисдикция, и то тогава и само тогава, когато дружеството от Групата има законно право да извършва или получава нетни плащания на текущи данъчни задължения или вземания по данъците върху печалбата.

Към 31.12.2017 г. отсрочените данъци върху печалбата на Групата са оценени по ставки, валидни за 2018 г. - за дружествата в България при ставка 10% и за дружествата в Сърбия при ставка 15%.

2.22. Правителствени финансираня

Правителствени финансираня (общински, държавни и международни, вкл. по реда на използване на Европейските фондове и програми) се признават първоначално като отсрочен доход (финансиране), когато е налице разумна сигурност, че то ще бъде получено от Групата, и че последното е спазило и спазва условията и изискванията по дарението.

Правителствени финансираня, свързани с компенсиране на направени разходи, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за същия период, през който са признати и разходите.

Правителствени финансираня, свързани с компенсиране на инвестиционни разходи за придобиване на актив, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за целия период на полезен живот на актива, обичайно пропорционално на размера на призната в разходите амортизация.

2.23. Нетна печалба или загуба на акция

Нетната печалба или загуба на акция се изчислява като се раздели нетната печалба или загуба за периода, подлежаща на разпределение между акционерите, притежатели на обикновени акции, на средно-претегления брой на държаните обикновени акции за периода.

Средно-претегленият брой акции представлява броят на държаните обикновени акции в началото на периода, коригиран с броя на обратно изкупените обикновени акции и на новоиздадените такива през периода, умножен по средно-времевия фактор. Този фактор изразява броя на дните, през които конкретните акции са били държани, спрямо общия брой на дните през периода.

При капитализация, бонус емисия или разделяне, броят на обикновените акции, които са в обръщение до датата на това събитие, се коригира, за да се отрази пропорционалната промяна в броя на обикновените акции в обръщение така, сякаш събитието се е случило в началото на представения най-ранен период.

Нетна печалба или загуба на акции с намалена стойност не се изчисляват, тъй като няма издадени потенциални акции с намалена стойност.

2.24. Сегментно отчитане

Групата идентифицира своите отчетни сегменти и оповестява информация по сегменти в съответствие с организационната и отчетна структура, използвана от ръководството. Оперативните сегменти са компоненти на бизнеса, които се оценяват редовно от определени членове на ръководството, като се използва финансова и оперативна информация, изготвена конкретно за сегмента, за целите на оценяване на резултатите от дейността (изпълнението) и разпределението на ресурсите. Най-общо, финансовата сегментна информация да се оповестява на същата основа, каквато се използва за вътрешни цели, което да позволява на инвеститорите да видят Групата през очите на ръководството.

Оперативните сегменти на Дружествата от Групата се наблюдават текущо и направляват поотделно, като всеки оперативен сегмент представлява отделна бизнес област, която предлага различни продукти и е носител на различни бизнес ползи и рискове. Оперативните сегменти на Групата включват две основни бизнес области – продажба на лекарствени средства и медицински изделия и продажба на медицинско оборудване.

Дейността по продажба на лекарствени средства и медицински изделия включва продажба на търговци на едро, аптеки и болнични заведения, както и до краен клиент (през дружествата Софармаси) и се характеризира за първи сегмент.

Дейността по продажба на медицинско оборудване включва продажби на същото за болнични заведения и се характеризира за втори сегмент.

Информация по оперативни сегменти

Групата използва като основен измерител брутния марж (печалба) при оценяването на резултатите в оперативните сегменти и за разпределянето на ресурси между тях. Тя се определя като разлика между сегментните приходи и сегментните разходи, пряко съотнесими към съответния сегмент.

Сегментните активи, пасиви, респ. приходи, разходи и резултати включват тези, които са или могат да бъдат директно отнесени към съответния сегмент, както и такива, които могат да бъдат разпределени на разумна база.

Дружествата от Групата управляват задълженията по привлечени финансови средства и данъците на ниво предприятие и те не се разпределят на сегментно ниво, с изключение на случаите когато дружеството има целево финансиране за конкретен бизнес сегмент.

Резултатите от дейности, които се считат за случайни спрямо основните типове операции (дейности) на Групата, както и неразпределените приходи, разходи, пасиви и активи, се отчитат отделно в позиция „обща на ниво Група“. Тези суми обичайно включват: други доходи от дейността,

разходи за дистрибуция и реализация, административни разходи, освен ако не произтичат от дейността за конкретния сегмент, лихвените приходи и разходи, реализирани и нереализирани печалби и загуби от сделки с валута, общи търговски и други вземания, общи търговски и други задължения, получени заеми, освен ако не произтичат от дейността за конкретния сегмент, задължения към персонала, разчети по данъци, нетекущи активи и пасиви.

Прилаганата счетоводна политика за отчитането по сегменти, отразява тази, която се използва от Групата и за изготвяне на публичните си отчети по закон

2.25. Оценяване по справедлива стойност

Някои от активите и пасивите на Групата се оценяват и представят и/или само оповестяват по справедлива стойност за целите на финансовото отчитане. Такива са: а. на повтаряща се база – финансовите активи на разположение и за продажба, предоставени и получени банкови заеми и заеми от трети лица, определени търговски и други вземания и задължения, вземания и задължения по финансов лизинг; а други б) на неповтаряща се база – нефинансови активи като имоти, машини и оборудване.

Справедливата стойност е цената, която би била получена при продажбата на даден актив или платена при прехвърлянето на пасив в обичайна сделка между независими пазарни участници на датата на оценяването. Справедливата стойност е изходяща цена и се базира на предположението, че операцията по продажбата ще се реализира или на основния пазар за този актив или пасив, или в случай на липса на основен пазар – на най-изгодния пазар за актива или пасива. Както определеният като основен, така и най-изгодният пазар са такива пазари, до които дружеството задължително има достъп.

Измерването на справедливата стойност се прави от позицията на предположенията и преценките, които биха направили потенциалните пазарни участници когато те биха определяли цената на съответния актив или пасив, като се допуска, че те биха действали за постигане на най-добра стопанска изгода от него за тях.

При измерването на справедливата стойност на нефинансови активи винаги изходната точка е предположението какво би било за пазарните участници най-доброто и най-ефективно възможно използване на дадения актив.

Групата прилага различни оценъчни техники, които биха били подходящи спрямо спецификата на съответните условия, и за които разполага с достатъчна база от входящи данни, като се стреми да в максимална степен наличната публично наблюдаема информация и респ. – да минимизира използването на ненаблюдаема информация. То използва и трите допустими подхода, *пазарния, приходния и разходния подход*, като най-често прилаганите оценъчни техники са директни и/или коригирани котирани пазарни цени, пазарни аналози и дисконтирани парични потоци, вкл. на база капитализиран доход от наем

Справедливата стойност на всички активи и пасиви, които се оценяват и/или оповестяват във финансовите отчети по справедлива стойност, се категоризира в рамките на следната йерархия на справедливите стойности, а именно:

- Ниво 1 – Котирани (некоригирани) пазарни цени на активен пазар за идентични активи или пасиви;

- Ниво 2 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които са различни от директно котираны цени, но са пряко или косвено достъпни за наблюдение, вкл. когато котираните цени са обект на значителни корекции; и
- Ниво 3 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които в значителната си част са ненаблюдаеми.

Групата прилага основно справедлива стойност Ниво 2 и Ниво 3.

За тези активи и пасиви, които се оценяват по справедлива стойност във финансовите отчети на повтаряема база, се прави преценка към датата на всеки отчет дали е необходим трансфер в нивата на йерархия на справедливата стойност на даден актив или пасив в зависимост от разполагаемите и използваните към тази дата входящи данни.

В Групата се разработени вътрешни правила и процедури по измерването на справедливата стойност на различните видове активи и пасиви. За целта е определено специално лице по оценките на подчинение на финансовия директор, което организира осъществяването на целия оценъчен процес, вкл. координира и наблюдава работата на назначаваните външни оценители.

Групата използва експертизата на външни лицензирани оценители за определяне на справедливите стойности на следните активи и пасиви: финансови активи на разположение и за продажба и имоти, машини и оборудване. Изборът на такива оценители се прави на годишна база, като се използват следните критерии: прилагани професионални стандарти, професионален опит и познания; репутация и пазарен статус. Периодично се преценява необходимостта от ротация на външните оценители – на всеки три - пет години. Приложението на оценъчните подходи и техники, както и използваните входящи данни за всеки случай на измерване на справедлива стойност, са обект на задължително обсъждане и координиране между външните експерти-оценители и специално определеното лице по оценките, както и приемането на издаваните оценителски доклади – особено по отношение на съществените предположения и крайните заключения и предложения за размера на справедливата стойност. Финалните оценки на справедливата стойност подлежат на одобрение от финансовия директор и изпълнителния директор на дружеството-майка.

На датата на всеки финансов отчет съобразно счетоводната политика на Групата специално определеното лице по оценките прави общ анализ на предварително събрана информация за движението в стойностите на активите и пасивите, които подлежат на оценки или оповестяване по справедлива стойност, за типа налични данни и възможните фактори за наблюдаваните промени, и предлага за одобрение пред финансовия директор подхода за измерване на справедливите стойности на съответните активи и пасиви към тази дата. При необходимост това изрично се консултира с назначените външни оценители.

Резултатите от оценъчния процес на измерване на справедливата стойност се представят на одитния комитет и на независимите одитори на дружеството-майка.

За целите на оповестяванията на справедливата стойност на активите и пасивите, дружеството-майка групира съответните си активи и пасиви на база тяхната същност, основни характеристики и рискове, както и на йерархичното ниво на справедливата стойност.

2.26. Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на Групата. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност.

2.26.1 Обезценка на материални запаси

В края на всяка финансова година Групата извършва преглед на състоянието, срока на годност и използваемостта на наличните материални запаси. При установяване на запаси, които съдържат потенциална вероятност да не бъдат реализирани по съществуващата им балансова стойност в следващите отчетни периоди, Дружествата от Групата обезценяват материалните запаси до нетна реализируема стойност.

В резултат на направените прегледи и анализи през 2017 г. в дружеството-майка е отчетена обезценка на материалните запаси в размер на 130 х.лв. (2016 г.: 193 х.лв.) (Приложение № 14 и Приложение № 5).

2.26.2. Обезценка на вземания

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави в края на всяка финансова година. Вземанията, при които са констатирани постоянни трудности при тяхното събиране в едногодишен период, подлежат на анализ по отделни контрагенти и в зависимост от конкретните обстоятелства се установява частта от тях, която е реално събираема, а останалата част до номинала на вземането се признава в отчета за всеобхватния доход като загуба от обезценка.

Политиката на Групата за осигуряване на събираемостта и оценка на обезценката на вземанията е базирана на следните правила:

а) за клиентите - болничните заведения започва начисляване (балансово или задбалансово) на лихви за забава при просрочие от 30 дни спрямо датата, на която изтича кредитният период. Ако просрочията продължат още 30 дни, се предприемат действия за подписване на спогодба за разсрочване. При неспазване на спогодбата се пристъпва към завеждане на съдебно дело и съответните правни процедури;

б) за клиентите - аптеки при просрочие от 5 дни спрямо датата, на която изтича кредитния период им се спират продажбите на отложено плащане. Ако просрочията продължат, на 45-тия ден от просрочието се спират всички продажби и се предприемат действия по сключване на спогодба за изплащане на дължимите суми. При неспазване на спогодбата се пристъпва също към завеждане на съдебно дело.

При преценката на събираемостта на вземанията ръководството прави анализ на цялата експозиция от всеки контрагент, неговото финансово състояние, възможностите му за генериране и привличане на финансови ресурси - с оглед установяване на реалната възможност за събирането им, а не само на ниво просрочени индивидуални вземания от контрагента. Размерът на обезценката се изчислява на индивидуална база, при прилагане на метода на дисконтираните парични потоци, с дисконтова норма, определена на база цената на привлечения ресурс на дружеството, коригирана спрямо усреднената нетна доходност. Вземанията или частта от тях, за които ръководството преценява, че съществува много висока несигурност за събирането им и не са обезпечени, се обезценяват до 100%.

В резултат на направените прегледи и анализи през 2017 г. е отчетена обезценка на търговски вземания, в т.ч. от свързани лица, в размер на 205 х.лв. (2016 г.: 726 х.лв.) (Приложения № 5, 15, 16 и 17).

2.26.3. Преоценка на имоти, машини и оборудване

Към 31.12.2017 г. е извършен цялостен преглед за настъпилите ценови промени в справедлива стойност на дълготрайните материални активи на Групата, както и на тяхното физическо и техническо състояние, начина на експлоатация и остатъчен полезен живот. Съответно, към 31.12.2017 не е направена преоценка в Дружеството-майка, тъй като към 31.12.2016 завършва приетият по политика петгодишен период за тяхната преоценка.

Дружеството-майка е приело да не преоценява следните групи активи: а) напълно амортизирани активи, придобити до 31.12.2001 г., доколкото при тях евентуалните допълнителни разходи за амортизация вече се компенсират от повишените разходи за поддръжка; б) компютри и стандартна компютърна техника, офис оборудване и стопански инвентар – доколкото при тях се наблюдава обичайна тенденция за значителни намаления на текущите им пазарни цени за кратки срокове спрямо очаквания срок за тяхната вътрешна експлоатация от дружеството; в) активи, придобити през 2017 г. – доколкото цената на придобиване за тези активи е близка до справедливата им стойност; и г) активи от всички групи (с изключение на имоти), при които анализите на ефектите от оценката показват, че те не са резултат на настъпили ценови и пазарни промени през периода в стойностите на тези активи, а произтичат от различията в допусканията за полезния живот.

2.26.4. Актюерски изчисления

При определяне на настоящата стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани изчисления на сертифицирани актюери, базирани на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор, които предположения са преценени от ръководството като разумни и уместни за дружеството. (Приложение № 22).

3. ПРИХОДИ

Приходите към 31 декември включват:

	2017	2016
	BGN'000	BGN'000
Продажба на лекарствени и медицински продукти	713,659	603,591
Приходи от продажба на медицинско оборудване	7,459	9,539
	<u>721,118</u>	<u>613,130</u>

Себестойност на продажбите:

	2017 BGN'000	2016 BGN'000
Отчетна стойност на продадените лекарствени и медицински продукти	658,047	560,043
Отчетна стойност на продаденото медицинско оборудване	5,727	6,417
	663,774	566,460

При извършване на продажбите на стоки през онлайн канал Хайбрис (уеб магазин и мобилни канали) са реализирани приходи в размер на 45,231 хил. лв. за 2017 г., за 2016 г. този приход е 0 хил.лв.

При извършване на продажбите на стоки през онлайн канал Хайбрис (in store модули) са реализирани приходи в размер на 16,642 хил. лева за 2017 г., за 2016 г. този приход е 0 хил. лв.

4. ДРУГИ ДОХОДИ И ЗАГУБИ ОТ ДЕЙНОСТТА, НЕТНО

Другите доходи от дейността включват:

	2017 BGN'000	2016 BGN'000
Приходи от рекламни и други услуги	4,718	3,140
Приходи от преддистрибуция	2,871	2,713
<i>Приходи от продажба на дълготрайни активи</i>	2,015	191
<i>Балансова стойност на продадени дълготрайни активи</i>	(1,808)	(39)
Печалба от продажба на дълготрайни активи	207	152
Приходи от правителствени финансираня (Приложение № 24)	-	9
Други доходи	300	138
	8,096	6,152

5. РАЗХОДИ ЗА ДИСТРИБУЦИЯ И РЕАЛИЗАЦИЯ

Разходите за дистрибуция и реализация включват:

	2017 BGN '000	2016 BGN '000
Заплати и осигуровки на персонал	18,086	12,891
Амортизации	3,603	2,851
Рекламни материали и услуги	3,581	2,818
Наеми	2,880	1,871
Поддръжка и експлоатация на транспортни средства	1,563	1,138

ГРУПА СОФАРМА ТРЕЙДИНГ
 ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 ГОДИНА

Абонаментно поддържане, ремонти и охрана	1,166	1,133
Консултантски услуги	252	1,024
Брак и обезценка на стоки	772	601
Начислени/(реинтегрирани) обезценки, нетно и отписани		
търговски вземания	(49)	579
Ел.енергия и отопление	556	536
Канцеларски материали и консумативи	320	310
Застраховки	320	281
Мостри	342	261
Спедиторски и транспортни услуги	287	180
Данъци и такси, вкл. ДДС	181	105
Командировки	117	89
Комуникационни услуги	75	55
Ваучери клиенти	44	55
Други	645	499
	34,741	27,277

6. АДМИНИСТРАТИВНИ РАЗХОДИ

Административните разходи включват:

	2017	2016
	BGN '000	BGN '000
Заплати и осигуровки на персонал	8,833	8,304
Наеми	1,375	1,115
Амортизации	1,636	1,158
Абонаментно поддържане, ремонти и охрана	1,289	1,110
Консултантски и одиторски услуги	2,786	968
Представителни мероприятия	440	473
Командировки	268	308
Комуникационни услуги	240	276
Банкови такси по преводи и разплащания	299	181
Данъци и такси, вкл. ДДС	316	174
Подбор и обучения на персонал	211	156
Поддръжка и експлоатация на транспортни средства за		
административно-управленски цели	131	137
Застраховки	119	88
Реклами, обяви, публикации	158	83
Спедиторски и транспортни услуги	87	75
Членски внос	69	73

ГРУПА СОФАРМА ТРЕЙДИНГ
 ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 ГОДИНА

Възнаграждения на лица по граждански договори	160	65
Ел.енергия и отопление	35	32
Съдебни и нотариални такси	50	28
Изгаряне на медикаменти и оползотворяване на отпадъци	41	23
Дарения	193	8
Други	761	382
	19,497	15,217

7. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ

Разходите за персонал включват:

	2017	2016
	BGN '000	BGN '000
Текущи възнаграждения	22,297	17,612
Вноски по социално осигуряване	3,514	2,645
Социални придобивки и плащания	854	793
Начислени суми за дългосрочни задължения на персонала	-	79
Начислени суми по неизползван отпуск	254	66
	26,919	21,195

8. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ И РАЗХОДИ

Финансовите приходи включват:

	2017	2016
	BGN '000	BGN '000
Приходи от лихви по просрочени вземания	4,004	4,630
Нетна печалба от операции с финансови активи	-	267
Приходи от лихви по договори с отсрочено плащане	22	73
Приходи от участия-дивидент	-	35
Нетни положителни разлики от валутни операции	310	6
Приходи от лихви по предоставени заеми	-	-
Приходи от лихви по разплащателни сметки и депозити	-	-
	4,336	5,011

Финансовите разходи включват:

	2017	2016
	BGN '000	BGN '000
Разходи за лихви по получени заеми	2,000	2,016

ГРУПА СОФАРМА ТРЕЙДИНГ
 ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 ГОДИНА

Банкови такси по заеми и гаранции	439	433
Разходи за лихви и комисионни факторинг	428	367
Лихви по лизингови договори	59	63
Нетни отрицателни разлики от валутни операции	150	34
Нетни отрицателни разлики от операции с финансови активи	-	-
Разходи за комисионни инвестиционни прращения	-	9
	3,076	2,922

9. ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ

Отчет за всеобхватения доход

	2017	2016
	BGN '000	BGN '000
Данъчна печалба за годината по данъчна декларация	12,462	12,818
Текущ разход за данък върху печалбата за годината – 10%,15% (2016 г.: 10%, 15%)	2,095	1,494
<i>Отсрочени данъци върху печалбата</i>		
Свързани с възникване и обратно проявление на временни разлики	(211)	52
Отстъпка съгласно чл. 92 ал.5 от ЗКПО	-	(1)
Общо разход за данък, отчетен в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината)	1,884	1,545

	2017	2016
	BGN '000	BGN '000
Равнение на данъчния разход за данък върху печалбата, определен спрямо счетоводния резултат		
<i>Счетоводна печалба за годината</i>	12,462	12,417
Данък върху печалбата след отстъпка – 10%, 15%	2,095	1,265
<i>От непризнати суми по данъчна декларация</i>		
(Отписване)/признаване на отсрочени данъчни активи върху загуби от минали години, нетно	-	32
Непризнат отсрочен данъчен актив върху загуби от текущата година	-	252
Свързани с увеличения	-	81
Свързани с намаления	(211)	(84)
Отстъпка съгласно чл. 92 ал.5 от ЗКПО	-	(1)

Общо разход за данък, отчетен в отчета за всеобхватен доход (в печалбата или загубата за годината)	1,844	1,545
---	--------------	--------------

10. КОМПОНЕНТИ НА ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

Другите компоненти на *всеобхватния доход* включват:

	2017 BGN '000	2016 BGN '000
<i>Компоненти, които няма да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата</i>		
Последващи оценки на плановете с дефинирани пенсионни доходи	-	41
Загуба от преоценка на имоти, машини и оборудване	-	(28)
Данък върху дохода, свързан с компонентите на другия всеобхватен доход, които няма да бъдат рекласифицирани	-	3
	-	16
<i>Компоненти, които могат да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата</i>		
Нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба	-	(275)
Курсови разлики от преизчисляване на чуждестранни дейности	366	(29)
Данък върху дохода, свързан с компонентите на другия всеобхватен доход, които могат да бъдат рекласифицирани	-	-
	366	(304)
Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данък	366	(288)

11. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ

	Земя и сгради BGN'000	Машини съоръжения и оборудване BGN'000	Транспортни средства BGN'000	Стопански инвентар и други ДМА BGN'000	Разходи за придобиване на ДМА BGN'000	Общо BGN'000
Отчетна стойност						
1 януари 2016 г.	17,319	9,291	6,438	1,608	686	35,342
Придобити	680	1,852	1,639	681	765	5,617
Трансфер	823	39	-	15	(877)	-
Отписани	(13)	(472)	(945)	(4)	(212)	(1,646)
Преоценка	(55)	-	-	-	-	(55)
31 декември 2016 г.	18,754	10,710	7,132	2,300	362	39,258
Придобити	797	1,522	293	1,547	239	4,398

ГРУПА СОФАРМА ТРЕЙДИНГ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 ГОДИНА

Справедлива стойност на придобити активи в новопридобито дъщерно дружество	2,502	219	653	-	-	3,374
Трансфер	177	(9)	11	95	(274)	-
Ефект от преизчисление на финансовите отчети на дъщерни дружества в чужбина	98	16	33	3		150
Отписани	(7,350)	(193)	(1,596)	(1)	(79)	(9,219)
Преоценка						
31 декември 2017г.	14,978	12,265	6,526	3,944	248	37,961
Натрупана амортизация						
1 януари 2016 г.	4,204	4,931	3,342	688	-	13,165
Начислена амортизация	479	1,390	1,029	282	-	3,180
Отписана амортизация	-	(466)	(910)	(3)	-	(1,379)
Преоценка	(27)	-	-	-	-	(27)
31 декември 2016 г.	4,656	5,855	3,461	967	-	14,939
Начислена амортизация	496	1,112	1,006	431	-	3,045
Ефект от преизчисление на финансовите отчети на дъщерни дружества в чужбина	-	7	9	1	-	17
Отписана амортизация	(2,935)	(168)	(1,492)	(4)	-	(4,599)
Преоценка						
31 декември 2017г.	2,217	6,806	2,984	1,395	-	13,402
Балансова стойност						
1 януари 2016 г.	13,115	4,360	3,096	920	686	22,177
31 декември 2016 г.	14,098	4,855	3,671	1,333	362	24,319
31 декември 2017г.	12,761	5,459	3,542	2,549	248	24,559

Към 31.12.2017г. дълготрайните материални активи на Групата включват: земи на стойност 2,172 х.лв. (31.12.2016 г.: 2,227 х.лв.), сгради с балансова стойност 9,584 х.лв. (31.12.2016 г.: 10,234 х.лв.) и ремонти на наети активи с балансова стойност 1,005 х.лв. (31.12.2016 г.: 1,650 х.лв.).

Разходите за придобиване на дълготрайни материални активи към 31.12.2017 г. включват разходи за изграждане на машини и оборудване в размер на 22 х.лв. (31.12.2016 г.: 115 х.лв.) , платени аванси за придобиване на оборудване – 0 х.лв. (31.12.2016 г.: 79 х.лв.), разходи за реконструкция на наети активи – 226 х.лв. (31.12.2016 г.: 168 х.лв.).

Финансов лизинг

Към 31.12.2017 г. активи с балансова стойност 3,237 х.лв. са придобити по договори за

финансов лизинг (31.12.2016 г: 3,657 х.лв).

Други данни

Към 31 декември 2017 г. в състава на дълготрайните материални активи са включени активи, които са амортизирани напълно, но продължават да се използват в стопанската дейност с отчетна стойност 4,028 х.лв. (31.12.2016 г.: 4,215 х.лв.) и представляват основно компютърна техника и транспортни средства.

Към 31.12.2017 г. в отчета за финансовото състояние на Групата са включени активи (земи и сгради) с балансова стойност 9,759 х.лв. (31.12.2016г.: 11,873 х.лв.) и машини и оборудване с балансова стойност 1,116 х.лв. (31.12.2016г.: 819 х.лв), върху които са учредени ипотечи и залози във връзка с получени от дружеството банкови заеми. (Приложение № 21).

Дружествата от Групата ползват в дейността си наети активи – недвижими имоти, транспортни средства и машини и оборудване по договори за оперативен лизинг (Приложение № 31).

Оценки по справедлива стойност

Към 31.12.2017 г. не е извършена преценка на имотите, машините и оборудването на Дружеството-майка.

12. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	Софтуер	Права върху интелектуални а собственост и други активи	Репутация	В процес на придобиване	Общо
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
<i>Отчетна стойност</i>					
1 януари 2016 г.	4,204	2,092	59	3,351	9,706
Придобити	1,870	513	-	1,205	3,588
Трансфер	3,122	20	-	(3,142)	-
Отписани	-	-	-	(49)	(49)
31 декември 2016 г.	9,196	2,625	59	1,365	13,245
Придобити	1,085	655	11,670	335	13,745
Справедлива стойност на придобити активи в новопридобито дъщерно дружество	-	26,385	-	-	26,385
Ефект от преизчисление на финансовите отчети на дъщерни дружества в чужбина	(2)	202	-	-	200
Трансфер	1,165	160	-	(1,325)	-
Отписани				(40)	(40)

31 Декември 2017 г.	11,444	30,027	11,729	335	53,535
<i>Натрупана амортизация</i>					
1 януари 2016 г.	2,294	114	-	-	2,408
Начислена амортизация	486	345	-	-	831
31 декември 2016 г.	2,780	459	-	-	3,239
Начислена амортизация	952	1,242	-	-	2,194
Ефект от преизчисление на финансовите отчети на дъщерни дружества в чужбина	4	16	-	-	20
31 Декември 2017 г.	3,736	1,717	-	-	5,453
<i>Балансова стойност</i>					
1 януари 2016 г.	1,910	1,978	59	3,351	7,298
31 декември 2016 г.	6,416	2,166	59	1,365	10,006
31 Декември 2017 г.	7,708	28,310	11,729	335	48,082

Отчетената репутация с балансова стойност в размер на 11,729 хил. лв. към 31.12.2017 г. е възникнала:

- 59 хил. лв. в резултат на придобиване на предприятие Фарма Онлайн ЕООД през м. декември 2015 г. От 11.07.2016 г. е преименувано на Софармаси 6 ЕООД
- 11,588 хил. лв. в резултат на придобиването на предприятие Лековит Д.о.о. Сърбия през м. август 2017 г.
- 82 хил. лв. в резултат на придобиване на предприятия от групата Фармастор през м. декември 2017 г.

Себестойността на репутацията е формирана като разлика между справедливата стойност на придобитите разграничими активи и пасиви на придобитите предприятия и разходите, направени за придобиването им.

Обезценка на репутация

Към 31.12.2017 г. и 31.12.2016 г. ръководството на Групата е направило необходимите процедури за извършване на задължителния тест за обезценка на признатите в консолидиран годишен отчет за финансовото състояние репутация по придобиването на дъщерното дружество. За целта е прието, че всяко отделно дружество се явява в качеството на “обект генериращ парични потоци”.

Отчетната стойност на напълно амортизираните дълготрайни нематериални активи (софтуер), които се ползват в дейността на Групата е 2,208 х.лв., основно софтуери (31.12.2016 г.: 1,981 х.лв).

Разходите за придобиване на дълготрайни нематериални активи към 31.12.2017 г. включват разходи за внедряване на нематериални активи в размер на 335 х.лв. (31.12.2016 г.: 1,362 х.лв) и платени аванси за доработки в програмни продукти – 0 х.лв. (31.12.2016 г.: 3 х.лв.).

13. ИНВЕСТИЦИИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ И ЗА ПРОДАЖБА

Финансовите активи на разположение и за продажба на Групата, по балансова стойност, включват участия (акции) в следните дружества:

	31.12.2017	Участие	31.12.2016	Участие
	BGN '000	%	BGN '000	%
Балканфарма Разград АД	70	-	70	-
Балканфарма Дупница АД	2	-	2	-
	72		72	

Всички горепосочени дружества са със седалище и дейност в България.

Инвестициите в Балканфарма Разград АД и Балканфарма Дупница АД са оценени и представени по цена на придобиване.

14. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

	31.12.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
<i>Материалните запаси</i> включват:		
Стоки	108,640	66,743
Материали	482	464
	109,122	67,207

Основните групи стоки са:

	31.12.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
Лекарствени и медицински продукти	107,723	65,587
Медицинско оборудване	917	1,156
	108,640	66,743

Стоките са оценени по:

	31.12.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
Себестойност	108,505	65,531
Справедлива стойност намалена с разходите за продажба	135	212
	108,640	66,743

Към 31.12.2017г. върху налични материални запаси на Групата в размер на 54,540 х.лв. (31.12.2016 г.: 35,299 х.лв) има учредени залози като обезпечение по получени банкови кредити и издадени банкови гаранции в полза на Дружеството-майка.

15. ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ ПО ПРОДАЖБИ

<i>Търговските вземания</i> включват:	31.12.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
<i>Вземания от клиенти</i>	180,459	166,214
<i>Обезценка</i>	(1,852)	(1,327)
Вземания от клиенти, нетно	<u>180,571</u>	<u>164,887</u>
<i>Вземания по съдебни спорове</i>	5,917	3,310
<i>Обезценка</i>	(344)	(344)
Вземания от клиенти по съдебни спорове, нетно	<u>5,573</u>	<u>2,966</u>
Вземания от доставчици	7,260	3,927
Вземания по продажби от НЗОК	1,964	1,001
	<u>193,404</u>	<u>172,781</u>

Търговските вземания от клиенти са деноминирани в лева и са възникнали по повод продажба на стоки. Дружеството-майка е определило обичаен кредитен период до 60 дни за клиенти – аптеки, и до 180 дни за клиенти - болници, през който не начислява лихви на клиентите, освен ако с отделен договор не е уговорен по-дълъг срок с погасителен план и лихви. При продажби на медицинско оборудване на болничен пазар, кредитният период би могъл да достигне до и над 2 години, поради финансовите специфики на контрагентите. Вземанията от НЗОК са текущи и обичайно са с период на обръщаемост от 30 до 90 дни.

Възрастовата структура на редовните търговски вземания е както следва:

	31.12.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
до 30 дни	65,033	45,492
от 31 до 90 дни	45,053	34,161
от 91 до 180 дни	646	5,007
от 180 до 365 дни	350	3,038
Редовни вземания до 1 г.	<u>111,082</u>	<u>87,698</u>
от 1 до 2 г.	192	10
над 2 г.	-	967
Редовни вземания над 1 г.	<u>192</u>	<u>977</u>

111,274 **88,675**

Възрастовата структура на просрочените търговски вземания е както следва:

	31.12.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
до 30 дни	4,542	2,728
от 31 до 90 дни	19,687	16,206
от 91 до 180 дни	20,420	14,482
от 181 дни до 365	14,870	13,195
от 1 до 2 г.	2,937	7,370
над 2 г.	1,529	6,842
	63,985	60,823

Възрастовата структура на просрочените, обезценени търговски вземания е, както следва:

	31.12.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
до 30 дни	-	-
от 31 до 90 дни	370	836
от 91 до 180 дни	1,009	3,077
от 181 дни до 365	1,876	4,494
от 1 до 2 г.	2,420	4,804
над 2 г.	1,489	3,505
Обезценка	(1,521)	(1,327)
	5,312	15,389

По-голямата си част просрочените вземания са от държавни болнични заведения. На всички просрочени вземания политиката на Дружеството-майка е да се начисляват, фактурират и събират допълнително лихви за просрочие, чрез които се компенсира изцяло забавата в плащанията и понесените разходи/загуби, както със специални споразумения със съответната болница-длъжник, така и чрез съдебни дела.

Размерът на обезценката е изчислен на индивидуална база, при прилагане на техниката на дисконтираните парични потоци, с дисконтова норма, определена на база цената на привлечения ресурс на дружеството-майка, коригирана спрямо усреднената нетна доходност и консервативни прогнози за очакваните парични потоци, определени на основата на историята на длъжника и подписаните споразумения, респ. съдебни решения с него. Вземанията или частта от тях, за които ръководството преценява, че съществува много висока несигурност за събирането им и не са обезпечени, се обезценяват до 100%. (Приложение № 2.27.2)

ГРУПА СОФАРМА ТРЕЙДИНГ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 ГОДИНА

Движението на коректива за обезценката на тези вземания е както следва:

	2017	2016
	BGN'000	BGN'000
Салдо в началото на периода	1,327	1,190
Придобити в бизнескомбинация	273	-
Начислени обезценки	733	577
Отписани обезценки	-	(67)
Реинтегрирани обезценки	(472)	(241)
Ефект от преизчисление на финансовите отчети на дъщерни дружества в чужбина	2	-
Прехвърлени към обезценка на съдебни вземания	(11)	(132)
Салдо в края на периода	1,852	1,327

Към 31.12.2017 г. са учредени особени залози върху търговски вземания като обезпечение по получени от Дружеството-майка банкови заеми и издадени банкови гаранции в размер на 44,360 х.лв. (31.12.2016 г.: 54,443 х.лв.) (Приложение № 21).

Вземанията от клиенти по съдебни спорове включват:

	31.12.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
<i>Вземания от клиенти по съдебни дела, по които Групата е ищец</i>	4,491	1,958
<i>Обезценка</i>	(93)	(93)
Вземания по съдебни спорове, нетно	4,398	1,865
<i>Присъдени вземания от клиенти</i>	1,426	1,352
<i>Обезценка на присъдени вземания от клиенти</i>	(251)	(251)
Присъдени вземания, нетно	1,175	1,101
	5,573	2,966

Движението на коректива за обезценката за тези вземания е както следва:

	2017	2016
	BGN'000	BGN'000
Салдо в началото на годината	344	217
Начислени обезценки	-	93
Отписани обезценки	-	(35)
Реинтегрирани обезценки	(11)	(63)

Прехвърлени от обезценка на търговски вземания	11	132
Салдо в края на годината	344	344

Вземанията от доставчици към 31 декември са за предоставени аванси за покупка на стоки и за начислени и неполучени все още търговски отстъпки за доставка на стоки през 2017 г. и включват:

	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Вземания от доставчици в страната	2,462	1,592
Вземания от доставчици в чужбина	4,798	2,335
	7,260	3,927

Вземанията от доставчици са текущи и безлихвени. От тях в лева са 2,462 х.лв. (31.12.2016 г.: 1,592 х.лв.), в евро – 3,191 х.лв. (31.12.2016 г.: 2,142 х.лв.), в щатски долари – 315 х.лв (31.12.2016 г.: 185 х.лв.), в сръбски динари 1,269 х.лв (31.12.2016 г.: 0 х.лв.) и в швейцарски франк - 23 х.лв . (31.12.2016 г.: 8 х.лв).

16. ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Вземанията от свързани лица са както следва:

	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Вземания от дружества свързани чрез ключов управленски персонал на компанията-майка		-
<i>Вземания от дружества свързани чрез ключов управленски персонал</i>	957	908
<i>Обезценка</i>	-	(56)
Вземания от дружества свързани чрез ключов управленски персонал, нетно	957	852
Вземания от компанията-майка	18	159
Вземания от дружества под общ контрол	1847	6
	2,822	1,017

Вземанията от свързани лица са безлихвени и са по повод продажба на лекарства и лекарствени продукти и медицинска апаратура – 2,822 х.лв. (31.12.2016 г.: 556 х.лв.), услуги – 0 х.лв. (31.12.2016 г.: 461 х.лв.).

Групата е определила обичаен кредитен период от 60 до 180 дни, през който не начислява лихви на контрагентите-свързани лица. Забава след този срок е приета от Групата като индикатор за обезценка. Ръководството преценява на индивидуална база събираемостта като анализира конкретните вземания, обстоятелствата по забавата и нуждите от работен капитал на тези дружества

ГРУПА СОФАРМА ТРЕЙДИНГ
 ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 ГОДИНА

за начисляване на обезценка. За целта то анализира общата експозиция към съответното дружество и неговия потенциал да генерира достатъчно бъдещи парични потоци, за да има пълната ѝ възстановимост със съответна доходност.

Възрастовата структура на редовните търговски вземания от свързани лица е както следва:

	31.12.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
до 30 дни	1,134	240
от 31 до 90 дни	98	2
От 91 до 180 дни	863	-
	2,095	242

Възрастовата структура просрочените търговски вземания от свързани лица.

	31.12.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
до 30 дни	-	6
от 31 до 90 дни	76	194
от 91 до 180 дни	364	219
от 181 до 365 дни	286	412
от 1 до 2 г.	1	-
Обезценка	-	(56)
	727	775

Движението на коректива за обезценката за тези вземания е както следва:

	2017	2016
	BGN'000	BGN'000
Салдо в началото на годината	56	24
Начислени обезценки	-	56
Реинтегрирани обезценки	(56)	(24)
Салдо в края на годината	-	56

17. ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ И ПРЕДПЛАТЕНИ РАЗХОДИ

Другите вземания и предплатени разходи включват:

	31.12.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
Предплатени разходи	675	730
Данъци за възстановяване	1,930	431
Предоставени депозити като гаранции	407	159
<i>в т.ч. нетекуща част</i>	368	116
Предоставени заеми на трети лица	-	112
<i>в т.ч. текуща част на дългосрочни заеми</i>	-	98
<i>в т.ч. нетекуща част на дългосрочни заеми</i>	-	8
<i>в т.ч. предоставени краткосрочни заеми</i>	10	16
<i>в т.ч. обезценка</i>	(10)	(10)
Надвнесен корпоративен данък	-	-
Други вземания, нетно	161	159
<i>в т.ч. обезценка</i>	(54)	(54)
	3,173	1,591
<i>в т.ч. текуща част</i>	2,805	1,467
<i>в т.ч. нетекуща част</i>	368	124

Предплатените разходи включват:

	31.12.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
Абонаментно обслужване	361	341
Застраховки	251	302
Реклама	45	42
Ваучери	18	11
Предплатени разходи, други	-	34
	675	730

Предоставените депозити включват предоставени депозити за участие в конкурси и обществени поръчки в размер на 13 х. лв. (31.12.2016 г.: 13 х. лв.), предоставени депозити към доставчици в размер на 394 х.лв. (31.12.2016 г.: 146 х.лв.).

18. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	31.12.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
Разплащателни сметки	6,153	2,148

ГРУПА СОФАРМА ТРЕЙДИНГ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 ГОДИНА

Парични средства в каса	1,513	521
Пари на път	-	47
Парични еквиваленти	3	-
Срочни банкови депозити	21	21
Парични средства и парични еквиваленти:	7,690	2,737
Блокирани парични средства	10,682	126
Общо парични средства и парични еквиваленти, посочени в отчета за финансово състояние:	18,372	2,863

Наличните към 31.12.2017 г. парични средства са по сметки на Дружествата от Групата в следните банки: SG Експресбанк АД, Райфайзенбанк (България) ЕАД, Уникредит Булбанк АД, ING Банка, Първа инвестиционна банка АД, Уникредит Сърбия, Сосиете Женерал Сърбия, Райфайзен банк Сърбия, Интеса банк Сърбия, Юробанк Сърбия, Комерсиална банка Сърбия, Войводанска банка Сърбия

Паричните средства са разпределени:

	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
В лева	12,118	2,732
Във валута, в т.ч.	6,254	131
<i>в евро</i>	<i>6,047</i>	<i>115</i>
<i>в щатски долари</i>	<i>14</i>	<i>12</i>
<i>в сръбски динари</i>	<i>193</i>	<i>4</i>
	18,372	2,863

Срочните депозити в банки включват срочни депозити в лева в размер 21 х. лв. (31.12.2016 г.: 21 х.лв.) със средно лихвено равнище 0.90 % и с матуритет един месец.

Блокираните парични средства в банки са по сметки на Дружеството-майка и включват парични средства под условие в Ескроу сметка по договор за придобиване на дялове от Лековит ООД Сърбия в размер на 5061 х. лв., парични средства под условие в Ескроу сметка по договор за придобиване на дялове от Фармастор в размер на 5476 х. лв, 116 х.лв. блокирани за банкови гаранции за участие в търгове и 29 х.лв. за изплащане на дивиденди.

19. СОБСТВЕН КАПИТАЛ

Основен акционерен капитал и премиен резерв

Към 31.12.2017 г. акционерният капитал на Дружеството-майка Софарма Трейдинг АД има следната структура:

ГРУПА СОФАРМА ТРЕЙДИНГ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 ГОДИНА

	31.12.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
Основен капитал /регистриран/, номинал	32,905	32,905
	32,905	32,905

Акциите са 32,905,009 бр. и са обикновени, поименни, безналични с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял акции с номинална стойност един лев за акция, разпределени както следва:

<i>Акционер</i>	2017		2016	
	<i>Брой</i>	<i>%</i>	<i>Брой</i>	<i>%</i>
	<i>акции</i>		<i>акции</i>	
Софарма АД	23,913,000	72.67%	23,736,064	72.14%
Други	8,992,009	27.33%	9,168,945	27.86%
	32,905,009	100,00%	32,905,009	100,00%

Резервите на групата са обобщено представени в таблицата по-долу:

	31.12.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
Законови резерви	9,336	8,002
Преоценъчен резерв - имоти, машини и оборудване	496	2,572
Резерв по финансови активи на разположение и за продажба	-	-
Други резерви	12,483	10,089
Неразпределена печалба минали години	930	1,323
Нетна печалба за годината	9,921	10,872
	33,166	32,858

Законовите резерви представляват Фонд резервен, който се формира на база изискванията на ТЗ и устава на Дружеството-майка и включва суми от разпределение на печалбата в размер на 1,334 х.лв. (31.12.2016 г: 1,216 х.лв.) и *премиен резерв* в размер на 2,382 х.лв. (31.12.2016г: 2,382 х.лв.), формиран от положителната разлика между емисионната цена и номиналната стойност на емитирани през 2001 г. и 2010 г. акции, в т.ч. от вливането на Софарма Логистика АД в Софарма Трейдинг АД през 2010 г.

<i>Законови резерви</i>	2017	2016
	BGN '000	BGN '000
Салдо на 1 януари	8,002	6,786
Разпределение на печалбата	1,334	1,216
В края на отчетния период	9,336	8,002

Преоценъчният резерв за имоти, машини и оборудване в размер на 496 х.лв. (31.12.2016 : 2,572 х.лв.) е формиран от положителната разлика между справедливите стойности на имотите, машините и оборудването и техните балансовати стойности към датите на съответните преоценки. Ефектът на отсрочените данъци върху преоценъчния резерв е отчетен директно в резерва.

Преоценъчен резерв	2017	2016
	BGN '000	BGN '000
Салдо на 1 януари	2,572	2,672
Преценка на имоти, машини и оборудване	-	(28)
Отсрочен данък свързан с преоценки	-	3
Трансфер към неразпределена печалба	(2,076)	(75)
В края на отчетния период	496	2,572

Резерв по финансови активи на разположение и за продажба в края на 2017 г. няма (31.12.2016 г.: няма). Изменението е формирано от продажбата на финансови активи (инвестиции) на разположение през 2016 г. (Приложение № 13)

Резерв от финансови активи на разположение и за продажба	2017	2016
	BGN '000	BGN '000
Салдо на 1 януари	-	275
Нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба (нова преценка)	-	-
Реализиран резерв на продадени финансови активи на разположение и за продажба, рециклиран през текущата печалба или загуба	-	(275)
В края на отчетния период	-	-

Другите резерви в размер на 12,483 х.лв. (31.12.2016 г.: 10,089 х.лв.) са формирани от разпределение на печалбата по решения на Общото събрание на акционерите на Дружеството-майка и от резерв формиран от преизчисление във валутата на представяне на чуждестранни дейности.

Допълнителни резерви	2017	2016
	BGN '000	BGN '000
Салдо на 1 януари	10,089	9,041
Разпределение на печалбата	2,134	1,077

Резерв от преизчисление във валутата на представяне на чуждестранни дейности	260	(29)
В края на отчетния период	12,483	10,089

Неразпределената печалба

Движението в резерва „неразпределена печалба” е както следва:

<i>Неразпределена печалба</i>	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Салдо на 1 януари	12,195	13,371
Разпределена печалба през годината за резерви	(3,468)	(2,293)
Разпределена печалба за дивиденди	(9,873)	(9,871)
Нетна печалба за годината	9,921	10,872
Актьорски печалби/(загуби) от последващи оценки	-	41
Резерв от трансформации	-	-
Трансфер от преоценъчен резерв на имоти, машини и оборудване	2,076	75
Салдо в края на периода	10,851	12,195

<i>Нетна печалба на акция</i>	<i>2017</i>	<i>2016</i>
Средно претеглен брой акции	32,905,009	32,905,009
Нетна печалба за годината (BGN '000)	9,921	10,872
Нетна печалба на акция (BGN)	0,30	0,33

20. ДЪЛГОСРОЧНИ И КРАТКОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ

Вид валута	Договорени суми	Падеж	Договорен лихвен %	31.12.2017г.		31.12.2016г.	
				Дългосрочна част	Краткосрочна част	Дългосрочна част	Краткосрочна част
				BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Дългосрочни банкови заеми							
EUR	1,448	31.12.2018	1m EURIBOR + 2.75%	-	-	-	510
EUR	450	31.12.2018	1m EURIBOR + 2.75%	-	-	-	162
EUR	172	28.02.2021	1m EURIBOR + 3%	146	72	213	67
EUR	2,000	30.06.2018	1m EURIBOR + 3.5%	-	569	489	975

ГРУПА СОФАРМА ТРЕЙДИНГ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 ГОДИНА

EUR	12,000	24.04.2024	1m EURIBOR + 1.7%	18,472	3,350	-	-
BGN	16,000	30.06.2024	1.80%	13,109	2,462	-	-
RSD	99	25.03.2019	05%+1MBelibor	6	25	-	-
EUR	292	05.06.2020	2,35%	176	117	-	-
EUR	292	05.06.2020	2,35%	175	117	-	-
				32,084	6,712	702	1,714

Краткосрочни банкови заеми

EUR	21,000	31.10.2018	1M EURIBOR/ SOFIBOR + 2.1%	-	42,567	-	30,425
BGN	10,000	31.01.2018	1M SOFIBOR + 1.75%	-	10,000	-	10,000
EUR	8,434	31.01.2018	1M EURIBOR/ SOFIBOR + 1.75%	-	15,908	-	15,908
EUR	7,500	25.04.2018	1M EURIBOR + 1.95%	-	10,742	-	10,743
EUR	5,000	25.04.2018	1M EURIBOR + 1.95%	-	9,757	-	9,757
EUR	3,000	25.04.2018	1M EURIBOR + 1.95%	-	5,862	-	5,862
EUR	2,050	31.10.2018	3%/1M SOFIBOR +2.3	-	-	-	3,712
EUR	724	20.02.2018.	1,80%	-	115	-	-
EUR	663	19.06.2018.	1,70%	-	322	-	-
EUR	402	19.06.2018.	1,70%	-	195	-	-
RSD	606	19.06.2018.	0.5%+3MBelibor	-	606	-	-
EUR	3,520	11.03.2018.	1.85%+1MEuribor	-	3 510	-	-
EUR	780	22.12.2018.	2.2%+1MEuribor	-	780	-	-
EUR	1,170	25.12.2018.	2.2%+1MEuribor	-	1 170	-	-
EUR	975	08.03.2018.	2%+3MEuribor	-	975	-	-
EUR	16	30.12.2018.	1,80%	-	1 072	-	-
EUR	3,900	21.09.2018.	2%+3MEuribor	-	3 900	-	-
				-	107,481	-	86,407
				32.084	114,193	702	88,121

Заемите са представени по амортизируема стойност с включена амортизирана част на предплатените такси в размер на 298 х.лв. (31.12.2016 г.: 148 х.лв.). За краткосрочни банкови заеми с договорен размер общо 34,434 х. евро (31.12.2016 г.: 29,434 х. евро) има договорена опция да бъдат усвоявани в лева.

За обезпечение на посочените по-горе заеми са учредени, както следва:

- Ипотеки върху недвижими имоти с балансова стойност 9,949 х.лв. (31.12.2016 г.: 11,873 х.лв.) (Приложение № 11);

- Залог на машини и оборудване с балансова стойност 1,116 х.лв. (31.12.2016 г.: 819 х.лв.);

- Залози на стоки с балансова стойност 54,540 х.лв. (31.12.2016 г.: 28,432 лв.) (Приложение № 14);

- Залози на вземания от клиенти с балансова стойност 56,685 х.лв. (31.12.2016 г.: 52,096 х.лв.) (Приложение № 15);

Съдлъжник по получени заеми в размер на 133,016 х.лв. (31.12.2016 г.: 88,823 х.лв.) е компанията-майка Софарма АД. За получени заеми в размер на 95,179 х.лв. (31.12.2016 г.: 61,064 х.лв.) като обезпечение са учредени ипотечи и залози върху имущество на Софарма АД в размер на 52,351 х. лв. (31.12.2016 г.: 50,108 х.лв.).

21. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ФИНАНСОВ ЛИЗИНГ

Включените в отчета за финансовото състояние задължения по финансов лизинг са в лева, по договори за придобиване на автомобили. Те са представени нетно от дължимата в бъдеще лихва и са както следва:

<i>Срок</i>	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
До една година	981	836
Над една година	1,628	2,205
	<hr/>	<hr/>
	2,609	3,041
Бъдещ финансов разход по финансов лизинг	(110)	(144)
	<hr/>	<hr/>
	2,499	2,897
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Краткосрочната част на задълженията по финансов лизинг е посочена в статията „други текущи задължения” (Приложение № 29). Съдлъжник по задълженията по финансов лизинг е Софарма АД.

22. ДЪЛГОСРОЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА

Дългосрочните задължения към персонала включват:

	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране	399	436
Задължения по дългосрочни доходи за тантиеми	32	29

431	465
------------	------------

Дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране

Дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране включват сегашната стойност на задължението на дружествата от Групата за изплащане на обезщетения на лица от наетия персонал към датата на отчета за финансово състояние при настъпване на пенсионна възраст.

Съгласно Кодекса на труда в България всеки служител има право на обезщетение в размер на две брутни заплати при пенсиониране, а ако е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия му стаж, обезщетението е в размер на шест брутни заплати към момента на пенсиониране. Това е план с дефинирани доходи. (Приложение № 2.24.3).

Задълженията на работодателя към персонала при пенсиониране за дружеството в *Сърбия* е да изплати 3 средни работни заплати.

За определяне на дългосрочните си задължения към персонала, Дружествата от Групата ползват услугите на сертифициран актюер .

Изменението в сегашната стойност на задълженията към персонала при пенсиониране е както следва:

	<i>2017</i>	<i>2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Сегашна стойност на задължението на 1 януари	436	406
Разход за текущ стаж за годината	-	70
Разходи за лихви за годината	-	13
Извършени плащания през годината	(37)	(8)
Ефекти от последващи оценки за годината, в т.ч:	-	(45)
<i>Актюерски (печалби)/загуби от промени във финансовите предположения</i>	-	(36)
<i>Актюерски (печалби)/загуби от промени в демографски предположения</i>	-	(4)
<i>Актюерски (печалби)/загуби от корекции, дължащи се на опита</i>	-	(5)
Сегашна стойност на задължението	399	436

Начислените суми в отчета за всеобхватния доход по дългосрочни доходи на персонала при пенсиониране са както следва:

	<i>2017</i>	<i>2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Разход за текущ стаж	-	70
Разход за лихви	-	13
Нетна актюерска загуба, призната през периода	-	(4)
Компоненти на разходите по планове с дефинирани доходи, признати в печалбата или загубата (Приложение № 7)	-	79

Ефекти от последващи оценки на задълженията към персонала при пенсиониране в т.ч. от:		
<i>Актюерски (печалби)/загуби от промени във финансовите предположения</i>	-	(30)
<i>Актюерски (печалби)/загуби от промени в демографски предположения</i>	-	(3)
<i>Актюерски (печалби)/загуби от корекции, дължащи се на опита</i>	-	(8)
Компоненти на разходите по планове с дефинирани доходи, признати в други компоненти на всеобхватния доход (Приложение № 10)	-	(41)
Общо	-	38

При определяне на настоящата стойност към 31.12.2017 г. са направени следните актюерски предположения:

- за определяне на дисконтовия фактор е използвана норма на база годишен лихвен процент в размер на 1.4 % (2016 г.: 2.5 %). Направеното предположение се базира на данните за доходността на дългосрочните ДЦК с 10 годишен матуритет;
- предположението за бъдещото ниво на работните заплати се базира на предоставената информация от ръководството на Групата и е в размер на 4 % годишен ръст спрямо предходния отчетен период (2016 г.: 4 %);
- смъртност – по таблицата за смъртност на НСИ за общата смъртност на населението на България за периода 2013 г. - 2016 г. (2012 - 2014 г.);
- темп на текучество – между 0 и 20 % в зависимост от пет обособени възрастови групи (2016 г.: между 0 и 20 %).

Този план с дефинирани доходи създава експозиция на Групата към следните рискове: инвестиционен, лихвен, риск свързан с дълголетие и риск свързан с нарастването на работните заплати. Ръководството на Групата ги определя по следния начин:

- за инвестиционния – доколкото това е нефондиран план, Групата следва да наблюдава и текущо балансира предстоящите плащания по него с осигуряването на достатъчен паричен ресурс. Историческият опит, а и структурата на задължението, показват, че необходимият по години ресурс не е съществен спрямо обичайно поддържаните ликвидни средства;
- за лихвения - всяко намаление на доходността на ДЦК с подобна срочност води до увеличение на задължението по плана;
- за риска, свързан с дълголетие - сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява прилагайки най-добрата преценка и актуална информация за смъртността на участниците в плана. Увеличението на продължителността на живота би повлияла за евентуално увеличение на задължението. През последните години се наблюдава относителна устойчивост на този показател; и
- за риска, свързан с нарастването на работните заплати - сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява прилагайки най-добрата преценка за бъдещото

нарастване на работните заплати на участниците в плана. Такова увеличение би довело до увеличение на задължението на плана.

Анализът на чувствителността на основните актюерски предположения се основава на разумно възможните промени в тези предположения към края на отчетния период като се приема, че останалите остават непроменени.

Ефектът от изменението (увеличение или намаление) с 1 % на ръста на заплатите, на лихвения процент и на очаквания ръст на текущото върху общата сума на разходите за текущ стаж и лихви и върху сегашната стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи при пенсиониране е, както следва:

Изменение на ръста на заплатите

	<i>Увеличение с 1 % BGN '000</i>	<i>Намаление с 1 % BGN '000</i>
Увеличение/(намаление) върху разходите за лихви и текущ стаж за 2017 г.	11	(10)
Увеличение/(намаление) на настоящата стойност на задължението към 31.12.2017г.	59	(51)

Изменение на лихвения процент

	<i>Увеличение с 1 % BGN '000</i>	<i>Намаление с 1 % BGN '000</i>
Увеличение/(намаление) върху разходите за лихви и текущ стаж за 2017 г.	BGN '000	BGN '000
Увеличение/(намаление) на настоящата стойност на задължението към 31.12.2017г.	(6)	6
Увеличение/(намаление) върху разходите за лихви и текущ стаж за 2017 г.	(51)	60

Среднопретеглената дюрация на задълженията за изплащане на дефинирани доходи на персонала е 13.6 години.

Очакваните плащания на обезщетения при пенсиониране по плана с дефинирани доходи за следващите четири години е както следва:

<i>Прогнозни плащания</i>	<i>Пенсиониране по възраст и стаж BGN '000</i>	<i>Пенсиониране по болест BGN '000</i>	<i>Общо BGN '000</i>
Плащания през 2018 г	8	5	13
Плащания през 2019 г	13	4	17
			69

ГРУПА СОФАРМА ТРЕЙДИНГ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 ГОДИНА

Плащания през 2020 г	58	5	63
Плащания през 2021 г	22	4	26
	101	18	119

Задължения по дългосрочни доходи за тантиеми

Към 31.12.2017 г. в стойността на дългосрочните задължения към персонала са включени и 32 х.лв. (31.12.2016 г.: 29 х.лв.), представляващи задължения, свързани с изплащането на тантиеми за период от повече от дванадесет месеца.

23. АКТИВИ И ПАСИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ

Отсрочените данъци върху печалбата са свързани със следните обекти в отчета за финансовото състояние:

<i>Описание на обектите</i>	<i>временна разлика</i>	<i>данък</i>	<i>временна разлика</i>	<i>данък</i>
	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>	<u>31.12.2016</u>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Дълготрайни материални активи <i>в т.ч. преоценъчен резерв - имоти, машини и оборудване</i>	3,747	(375)	3,745	(374)
Дълготрайни нематериални активи	2,857	(286)	2,857	(286)
Общо пасиви по отсрочени данъци	13,337	(3,268)	484	(48)
	17,084	(3,643)	4,229	(422)
Обезценки на вземания	(1873)	187	(1,873)	187
Обезценка на активи	(919)	94	(781)	78
Задължения към персонала	(1,161)	116	(1,148)	115
Задължения към акционери и доставчици	(3)	-	(3)	-
Инвестиции в акции и дялове	(555)	55	-	-
Загуби от текущата година	(245)	24	-	-
Общо активи по отсрочени данъци	(4,756)	476	(3,805)	381
Салдо на отсрочени данъци върху печалбата активи/(пасиви), нетно	12,328	(3,167)	424	(42)

Изменението в салдото на отсрочените данъци за 2017 година е както следва:

<i>Отсрочени данъчни (пасиви)/активи</i>	<i>Салдо на 1 януари 2017г. BGN '000</i>	<i>Признати в отчета за всеобхватен доход (в печалбата и ли загубата за годината) BGN '000</i>	<i>Признати в други компоненти на всеобхватния доход и текущата данъчна декларация BGN '000</i>	<i>Салдо на 31 декември 2017 г. BGN '000</i>
--	--	--	---	--

ГРУПА СОФАРМА ТРЕЙДИНГ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 ГОДИНА

Дълготрайни материални активи	(374)	(1)	-	(375)
Дълготрайни нематериални активи	(48)	116	(3,336)	(3,268)
Обезценки на вземания	187	-	-	187
Обезценка на активи	78	16	-	94
Задължения към персонала	115	1	-	116
Задължения към акционери	-	-	-	-
Загуба за пренасяне	-	24	-	24
Инвестиции в акции и дялове на дружества	-	55	-	55
	(42)	211	(3,336)	(3,167)

<i>Отсрочени данъчни (пасиви)/активи</i>	<i>Салдо на 1 януари 2016г. BGN '000</i>	<i>Признати в отчета за всеобхватен доход (в печалбата и ли загубата за годината) BGN '000</i>	<i>Придобити при покупка и учредяване на дъщерно дружество BGN '000</i>	<i>Салдо на 31 декември 2016 г. BGN '000</i>
Дълготрайни материални активи	(379)	2	3	(374)
Дълготрайни нематериални активи	(60)	12	-	(48)
Обезценки на вземания	152	35	-	187
Обезценка на активи	90	(12)	-	78
Задължения към персонала	116	(1)	-	115
Задължения към акционери	1	(1)	-	-
Загуба за пренасяне	87	(87)	-	-
	7	(52)	3	(42)

При признаването на отсрочените данъчни активи е взета предвид вероятността отделните разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на Дружествата от Групата да генерират достатъчна данъчна печалба.

Към 31.12. не са признати активи по отсрочени данъци, както следва:

<i>временна разлика</i>	<i>данък 10%</i>
<i>31.12.2016</i>	<i>31.12.2016</i>
<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>

Данъчна загуба за пренасяне	2,974	297
Обезценка на материални запаси	73	7
Начислени обезщетения при пенсиониране	20	2
Провизии за отпуска	18	1
Слаба капитализация	35	4
Общо:	3,120	311

24. ПРАВИТЕЛСТВЕНИ ФИНАНСИРАНИЯ

Правителствените финансираия включват стойността на получена през 2012 г. субсидия за финансиране на проект за Разработване и внедряване на система за управление на информационната сигурност съгласно стандарта ISO 27001:2007 в Софарма Трейдинг АД. Средствата са получени от Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средните предприятия във връзка с Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013 г. Проектът е завършен към 14.10.2011 г. Стойността на полученото финансиране е 82 х.лв., от което: признат приход от финансираия до 31.12.2016 г. е 82 х.лв. (31.12.2016 г.- 82 х.лв.) и суми, които ще бъдат признати като приход през следващи отчетни периоди – няма

Краткосрочната част от финансираията е представена в ”други текущи задължения” (Приложение № 29).

25. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Търговските задължения включват:

	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Задължения към доставчици от страната	34,782	18,533
Задължения към доставчици в чужбина	59,488	33,795
Задължение към клиенти	1,365	931
Отсрочени приходи по програма лоялност	272	107
	95,907	53,366

Задълженията към доставчици са текущи, безлихвени, левови и валутни и са възникнали по повод доставка на активи и услуги. Групата има кредитен период по своите задължения към доставчиците в рамките на договореното отложено плащане, което обичайно е до 60 дни.

Задълженията към доставчиците в чужбина са в евро - 37,451 х.лв. (31.12.2016 г.: 32,614 х.лв.) в щатски долари – 169 х.лв. (31.12.2016 г.: 625 х.лв.) , швейцарски франк – 0 х.лв. (31.12.2016 г.: 53 х.лв.), български лева – 0 х.лв. (31.12.2016 г.: 503 х.лв.) и в сръбски динар – 21,868 х.лв. (31.12.2016 г.: 82 х.лв.)

Задълженията към клиенти са левови и включват дължими търговски отстъпки и авансови плащания за доставка на лекарствени и медицински продукти и медицинско оборудване.

Отсрочени приходи по програма за лоялност са левови. Приходите при продажба на стоки по програма за лоялност се разпределят между програмата и другите компоненти на сделката (продажбата на стоки). Сумата получена по програмата за лоялност се отсрочва като задължение и се признава като приход, когато дружеството е изпълнило своите задължения да предостави промоционалните продукти според условията на програмата или когато вече не е вероятно точките по програмата да бъдат ползвани.

26. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Задълженията към свързани лица включват:

	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Задължения към компанията – майка	38,226	37,788
Задължения към дружества под общ контрол	2,808	3,714
Задължения към дружества свързани чрез ключов управленски персонал	10	-
Задължения към дружества свързани чрез основен акционер на компанията -майка	12	-
Други свързани лица	18	24
	41,074	41,526

Задълженията към свързани лица по видове са както следва:

	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Доставка на стоки	41,000	40,859
Доставка на услуги и други	56	643
Предоставени депозити	18	24
	41,074	41,526

Задълженията към свързани лица са безлихвени и в лева.

Групата има кредитен период по задълженията си към свързани лица в рамките на договореното отложено плащане, което обичайно е 180 дни.

Към 31.12.2017 г. просрочените задължения към свързани лица са в размер на 1,344 х.лв. (31.12.2016 г.: 1,697 х.лв.), които се уреждат по допълнително уговорена погасителна схема.

27. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ

<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>

Данък върху добавената стойност	3,942	3,935
Корпоративен данък	157	183
Данъци върху доходите на физическите лица	201	130
Еднократни данъци върху разходите	76	51
	<u>4,376</u>	<u>4,299</u>

Данъчните задължения на Дружествата от Групата са текущи.

До датата на издаване на настоящия консолидиран отчет в Дружествата от Групата са извършени ревизии и проверки, както следва:

Софарма Трейдинг АД

- по ДДС – до 31.12.2011 г.;
- пълна данъчна ревизия – до 31.12.2011 г.;
- Национален осигурителен институт, приходи – до 31.12.2004 г.
- Национален осигурителен институт, разходи на Държавно обществено осигуряване- до 31.08.2012.

Софармаси ЕООД

- по ДДС – 30.09.2017г.

Софармаси 2 ЕООД

- по ДДС – 30.09.2017г.

Софармаси 3 ЕООД

- по ДДС – 31.07.2017г.

Софармаси 4 ЕООД

- по ДДС – 31.08.2017г.

Софармаси 5 ЕООД

- по ДДС – 31.07.2017г.

Софармаси 6 ЕООД

- по ДДС – 31.05.2017 г.

Данъчна ревизия се извършва в петгодишен срок от изтичане на годината, през която е подадена данъчната декларация за съответното задължение. Ревизията потвърждава окончателно данъчното задължение на съответното дружество - данъчно задължено лице, освен в изрично предвидените от законодателството случаи.

28. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И ЗА СОЦИАЛНОТО ОСИГУРЯВАНЕ

Задълженията към персонала и за социалното осигуряване включват:

<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>

Задължения към персонала, в т.ч.	2,630	1,781
<i>Текущи възнаграждения</i>	2,169	1,504
<i>Начисления за неползван платен отпуск</i>	461	277
Задължения за социално осигуряване, в т.ч.	648	426
<i>Вноски за социално осигуряване</i>	578	382
<i>Начислени суми по неползван отпуск</i>	70	44
	3,278	2,207

29. ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

<i>Другите текущи задължения включват:</i>	31.12.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
Задължения по финансов лизинг (Приложение № 21)	932	770
Задължения към акционери	385	350
Неизплатено задължение под условие във връзка с придобиване на дялове в дъщерни дружества	8,603	-
Правителствени финансираня (Приложение № 24)	-	-
Други	140	85
	10,060	1,205

30. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ФАКТОРИНГ

Дружеството-майка е сключило договор за факторинг с финансова институция (Фактор) от 19.01.2016 г. за прехвърляне на съществуващи неизискуеми вземания от свои клиенти.

Факторът има правото на обратен иск (право на регрес) за всички авансово платени суми, независимо дали са включени или не в одобрения кредитен лимит. Одобреният кредитен лимит е 20,000 хил.лв. Прехвърлените фактури се плащат авансово до 90 % (деветдесет процента) от тяхната стойност с включен ДДС.

Лихвата за авансово преведените средства е 1M SOFIBOR + 1.80 % на годишна база и се удържа на едномесечен период в края на всеки календарен месец.

Към 31.12.2017 г. задължението по договора за факторинг е в размер на 19,376 хил.лв. (към 31.12.2016 г. 20,033 хил. лв.)

Предоставеното финансиране през 2017 г. е в размер на 131,269 х.лв. (през 2016 г.: 123,765 х.лв.) (Приложение № 2.14)

31. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ

Банкови гаранции

Издадените в полза на Дружеството-майка банкови гаранции възлизат на 13,427 х.лв. (31.12.2016 г.: 10,596 х.лв.) и са за гарантиране плащане към доставчици на стоки, за добро изпълнение - гарантиране бъдещи доставки на лекарствени и медицински продукти на болници по сключени договори за доставка, митническа гаранция и участие в търгове.

Банковите гаранции са издадени от:

	31.12.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
Райфайзенбанк	4,801	4,664
SG Експресбанк АД	4,837	4,049
ИНГ банк	3,789	1,883
	13,427	10,596

Обезпечението по издадените банкови гаранции е както следва:

- Особен залог на стоки в оборот на стойност 8,997 х.лв. (31.12.2016 г.: 9,801 х.лв.) (Приложение № 14).
- Особен залог на вземания от клиенти с балансова стойност 2,347 х.лв. (31.12.2016 г.: 2,347 х.лв.) (Приложение № 15);
- Съдлъжник по издадените банкови гаранции в размер на 11,661 х.лв. (31.12.2016 г.: 9,288 х.лв.) е Софарма АД.

Поръчителства и предоставени гаранции

Дружеството е гарант за задълженията по банкови заеми на Софарма АД, както следва:

- учреден особен залог на негови вземания на стойност общо 7,823 х.лв. (31.12.2016 г.: 7,823 х.лв.);

Оперативен лизинг

Съществените *отменяеми* договори за полученото под наем имущество по договори за оперативен лизинг, са следните:

2017 г.	2016 г.
Договор за наем на недвижим имот, оборудване и софтуер: <ul style="list-style-type: none">• срок на договора: до 01.12.2019 г. годишен наем: 726 х.лв.	Договор за наем на недвижим имот, оборудване и софтуер: <ul style="list-style-type: none">• срок на договора: до 01.12.2019 г. годишен наем: 684 х.лв.
Договор за наем на недвижим имот (SFBT) <ul style="list-style-type: none">• срок на договора:	Договор за наем на недвижим имот (SFBT) :

до 01.09.2021 г.
 годишен наем: 833 х.лв

- срок на договора:
до 01.09.2021 г.
годишен наем: 804 х.лв

Договор за наем на недвижим имот :

- срок на договора:
до 01.01.2022 г.
годишен наем: 298 х.лв

Договор за наем на недвижим имот :

- срок на договора:
до 01.01.2018 г.
годишен наем: 246 х.лв

Договор за наем на недвижим имот :

- срок на договора: до 01.11.2017 г.
годишен наем: 72 х.лв

Договор за наем на недвижим имот :

- срок на договора:
до до 30.04.2018 г.
годишен наем: 72 х.лв

Други договори за наем на:

- офис части – 3 броя с общ годишен наем 88 х.лв
- автомобили 37 бр от 21.11.2013 г. с годишен наем 158 х.лв.
- автомобили 5 бр от 27.12.2013 г. с годишен наем 18 х.лв.
- автомобили 43 бр от 26.06.2014 г. с годишен наем 153 х.лв.
- автомобили 2 бр от 11.02.2016 г. с годишен наем 8 х.лв.
- автомобили 17 бр от 11.06.2016 г. с годишен наем 70 х.лв.
- автомобил 1 бр от 29.01.2017 г. с годишен наем 45 х.лв.
- автомобил 33 бр от 31.10.2017 г. с годишен наем 253 х.лв.
- автомобили – 21 бр. С общ годишен наем 261 хил.лв.

Други договори за наем на:

- офис части – 3 броя с общ годишен наем 88 х.лв.
- автомобили 37 бр. от 21.11.2013 г. с годишен наем 158 х.лв.
- автомобили 5 бр от 27.12.2013 г. с годишен наем 18 х.лв.
- автомобили 43 бр от 26.06.2014 г. с годишен наем 153 х.лв.
- автомобили 2 бр от 11.02.2016 г. с годишен наем 8 х.лв.
- автомобили 17 бр от 11.06.2016 г. с годишен наем 70 х.лв.
- автомобил 1 бр от 29.01.2017 г. с годишен наем 45 х.лв.
- автомобил 33 бр от 31.10.2017 г. с годишен наем 253 х.лв.
- договори за наем на недвижими имоти : търговски обекти-аптеки 14 бр. с общ годишен наем 755 х.лв.

- договори за наем на недвижими имоти : търговски обекти-аптеки 43 бр. с общ годишен наем 2,113 х.лв.

- договор за наем на недвижим имот: офис с общ годишен наем 290 хил. лв.

Бъдещите минимални дължими наеми по всички договори при условията на оперативен лизинг са както следва:

	31.12.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
До 1 година	4,918	3,351
От 1 до 3 години	8,171	6,311

ГРУПА СОФАРМА ТРЕЙДИНГ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 ГОДИНА

От 3 до 5 години	5,474	2,962
Над 5 години	5,378	3,775
	23,941	16,399

По договори за наем на автомобили на обща стойност 545 х.лв. (31.12.2016 г.: 952 х.лв.) съдлъжник е Софарма АД.

Други условни ангажименти

Съгласно сключени договори за преддистрибуция, дружеството е приело на отговорно пазене стоки към 31.12.2017 г. в размер 23,307 х.лв. (31.12.2016 г.: на 23,017 х.лв.).

32. СЕГМЕНТНО ОТЧИТАНЕ

Оперативните сегменти на Групата включват две основни бизнес области – а) “продажба на лекарствени средства и медицински изделия” и б) “продажба на медицинско оборудване”. Първият сегмент включва продажба на лекарствени средства и медицински изделия на търговци на едро, аптеки, болнични заведения и крайни клиенти. Вторият сегмент включва продажби на медицинско оборудване за болнични заведения.

Сегментни приходи, разходи и резултати

	<i>Лекарствени и медицински продукти</i>		<i>Медицинско оборудване</i>		<i>Общо</i>	
	<i>2017</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2016</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Приход на сегмента	713,659	603,591	7,459	9,539	721,118	613,130
Себестойност на продажбите	(658,047)	(560,043)	(5,727)	(6,417)	(663,774)	(566,460)
Брутен марж на продажбите	55,612	43,548	1,732	3,122	57,344	46,670
Общи за дружеството други доходи/(загуби) от дейността, нетно	-	-	-	-	8,096	6,152
Разходи за дистрибуция и реализация	(34,062)	(26,612)	(679)	(577)	(34,741)	(27,189)
Общи за дружеството административни разходи	(18,218)	(14,373)	(1,279)	(932)	(19,497)	(15,305)
Печалба от оперативна дейност					11,202	10,328
Финансови приходи/(разходи), нетно					1,260	2,089
Печалба преди данъци върху печалбата					12,462	12,750
Разход за данъци върху печалбата					(1,884)	(1,545)
Нетна печалба за годината					10,578	10,872

Сегментни активи и пасиви

ГРУПА СОФАРМА ТРЕЙДИНГ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 ГОДИНА

	<i>Лекарствени и медицински продукти</i>		<i>Медицинско оборудване</i>		<i>Общо</i>	
	<i>2017</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2016</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Текущи активи						
Материални запаси	108,155	66,051	967	1,156	109,122	67,207
Търговски вземания	190,056	162,119	3,348	9,484	193,404	171,603
Вземания от свързани лица	2,028	471	794	546	2,822	1,017
Други вземания и предплатени разходи	2,805	1,569	-	-	2,805	1,569
Активи на сегмента	303,044	230,210	5,109	11,186	308,153	241,396
Общи за дружеството активи					91,561	38,460
Общо активи					399,714	279,856
	<i>Лекарствени и медицински продукти</i>		<i>Медицинско оборудване</i>		<i>Общо</i>	
	<i>2017</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2016</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Текущи пасиви						
Търговски задължения	95,401	52,585	506	781	95,907	53,366
Задължения към свързани лица	41,074	41,526	-	-	41,074	41,526
Пасиви на сегмента	136,475	94,111	506	781	136,981	94,892
Общи за дружеството пасиви					188,640	119,201
Общо пасиви					325,621	214,093

Общите приходи от сделки с най-големите клиенти на групата са както следва:

	<i>2017</i>	<i>% от</i>	<i>2016</i>	<i>% от</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>приходите</i>	<i>BGN'000</i>	<i>приходите</i>
Клиент 1	68,164	9,45%	60,067	9.80%
Клиент 2	20,316	2,82%	21,289	3.47%
Клиент 3	19,447	2,70%	20,695	3.38%
Клиент 4	12,816	1,78%	18,130	2.96%

33. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

В хода на обичайната си дейност Групата може да бъде изложена на различни финансови рискове, най-важните от които са: пазарен риск (включващ валутен риск, риск от промяна на

справедливата стойност и ценови риск), кредитен риск, ликвиден риск и риск на лихвено-обвързаните парични потоци. Затова общото управление на риска е фокусирано върху прогнозиране на резултатите от определени области на финансовите пазари за постигане на минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които биха могли да се отразят върху финансовите резултати. Финансовите рискове текущо се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, за да се определят адекватни цени на продуктите и услугите на Групата, както и да се оценят адекватно правените от него инвестиции и формите за поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

Управлението на рисковете се осъществява текущо от ръководството на Дружеството-майка и респективно ръководствата на дъщерните дружества съгласно политиката определена от Съвета на директорите на Дружеството-майка. Съветът на директорите е приел основни принципи за общото управление на финансовия риск, на базата на които са разработени конкретни процедури за управление на отделните специфични рискове, като валутен, ценови, лихвен, кредитен и ликвиден, и за риска при използването на недеривативни инструменти.

Категории финансови инструменти:

	<i>31 декември</i> <i>2017</i> <i>BGN'000</i>	<i>31 декември</i> <i>2016</i> <i>BGN'000</i>
Финансови активи		
Финансови активи на разположение и за продажба	72	72
Кредити и вземания, в т.ч.	189,031	170,096
<i>Търговски вземания</i>	<i>180,571</i>	<i>165,888</i>
<i>Търговски вземания от свързани лица</i>	<i>2,822</i>	<i>1,017</i>
<i>Вземания от клиенти по съдебни спорове</i>	<i>5,573</i>	<i>2,966</i>
<i>Други вземания</i>	<i>65</i>	<i>225</i>
Парични средства и парични еквиваленти	18,372	2,863
	207,475	173,031

	<i>31 декември</i> <i>2017</i> <i>BGN'000</i>	<i>31 декември</i> <i>2016</i> <i>BGN'000</i>
Финансови пасиви		
Банкови заеми	146,277	88,823
Търговски задължения	95,737	53,000
Задължения по лизингови договори	2,499	2,897
Задължения към свързани лица	41,074	41,526
Задължения по факторинг	19,376	20,033
Други задължения	9,081	432

314,044

206,711

По-долу са описани различните видове рискове, на които е изложено Групата при осъществяване на търговските му операции, както и възприетият подход при управлението на тези рискове.

Пазарен риск

а. Валутен риск

Дружествата от Групата извършват своята дейност при активен обмен с чуждестранни доставчици. Поради това те са изложено на определен валутен риск, защото малка част от операциите, свързани с доставка на стоки са деноминирани в щатски долари. Валутният риск е свързан с негативното движение на валутния курс на щатския долар спрямо българския лев/евро при бъдещите стопански операции, по признатите валутни активи и пасиви

Останалата част от операциите на Дружествата от Групата обичайно са деноминирани основно в български лева и/или в евро, което намалява излагането им на валутен риск (курсът между лева и еврото е фиксиран по закон от Българската народна банка).

За да управлява валутния риск от бъдещите си стопански операции и признатите валутни активи и пасиви, деноминирани в щатски долари в Дружествата от Групата е въведена система за планиране на доставките от внос, провежда политика за намаляване на откритите доларови позиции и се стреми да поддържа оптимален запас от валутни ликвидни средства в щатски долари.

Таблиците по-долу обобщават експозицията на Групата към валутния риск:

Валутен структурен анализ

<i>31 Декември 2017 г.</i>	в USD BGN '000	в EUR BGN '000	в RSD BGN '000	в CHF BGN '000	в BGN BGN '000	Общо BGN '000
Финансови активи						
Инвестиции на разположение и за продажба					72	72
Вземания		469	31,313		157,249	189,031
Парични средства и парични еквиваленти	14	6,047	193		12,118	18,372
	14	6,516	31,506		169,439	207,475
Финансови пасиви по амортизируема стойност						
Банкови заеми		99,209	637		46,431	146,277
Други задължения	169	37,451	22,883		107,264	167,767
	169	136,660	23,520		153,695	314,044

<i>31 декември 2016 г.</i>	в USD	в EUR	в RSD	в CHF	в BGN	Общо
----------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	-------------

	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Финансови активи						
Инвестиции на разположение и за продажба	-	-	-	-	72	72
Вземания	-	159	349	-	169,588	170,096
Парични средства и парични еквиваленти	12	115	4	-	2,732	2,863
	12	274	353	-	172,392	173,031
Финансови пасиви по амортизируема стойност						
Банкови заеми	-	60,712	-	-	28,111	88,823
Други задължения	625	32,254	82	53	84,874	117,888
	625	92,966	82	53	112,985	206,711

Анализ на валутната чувствителност

Дружествата от Групата са основно с експозиция към евро и лева. Ефектът от увеличение / намаление на текущите обменни курсове на лева спрямо щатския долар и швейцарския франк на база структурата на валутните активи и пасиви към края на отчетния период и при положение, че другите променливи, са постоянни, няма да окаже съществено влияние върху финансовия резултат след облагане с данъци и върху собствения капитал.

Дружествата в Групата са изложено на ценови риск от два фактора:

а) евентуално намаляване на продажните цени на стоките, доколкото пределните цените на лекарствата се образуват в РБългария съгласно Наредба за условията, правилата и реда за регулиране и регистриране на цените на лекарствените продукти; и

б) нарастващата конкуренция на българския фармацевтичен пазар, рефлектираща и в цените на лекарствата.

За минимизиране на това влияние Дружествата от Групата прилагат своя фирмена стратегия, целяща оптимизиране на разходи, свързани с доставката на стоки, валидиране на алтернативни доставчици, предлагачи изгодни търговски условия, и не на последно място - гъвкава маркетингова и ценова политика. Договорните отношения с клиентите/ доставчиците са обект на текущо наблюдение и периодичен анализ и обсъждане за преразглеждане, респ. и актуализиране/предоговаряне спрямо промените на пазара.

През 2017 г. дружеството-майка е изложено на ценови риск по отношение на притежаваните от него акции, класифицирани като финансови активи на разположение и за продажба – придобити при покупки на фондов пазар или в резултат на операцията по вливането на друго дружество в него. За целта ръководството следи и анализира всички промени на пазара на ценни книжа, както и използва

консултантските услуги на един от най-авторитетните в страната инвестиционни посредници. Допълнително, към настоящия етап, поради икономическата стагнация в страната, ръководството е взело решение за силно редуциране на операциите на фондовите пазари, задържане на закупените акции в по-дългосрочен хоризонт при текущо наблюдение на докладваните от съответния емитент финансови и бизнес показатели, както и развитието на дейността му в условията на криза.

Кредитен риск

При осъществяване на своята дейност Дружествата от Групата са изложени на кредитен риск, който е свързан с риска някой от контрагентите им да не бъде в състояние да изпълни изцяло и в обичайно предвидените срокове дължимите от тях търговски и други вземания. Последните са представени в консолидирания отчет за финансовото състояние в нетен размер, след приспадане на начислените обезценки по съмнителни и трудносъбираеми вземания. Такива обезценки са направени когато са били установени от ръководствата налице събития, идентифициращи загуби от несъбираемост.

Финансовите активи на Групата са концентрирани в две групи: пари в брой и в банкови сметки (текущи и депозитни) и търговски и други краткосрочни вземания, в т.ч. от свързани лица.

Паричните средства в Групата и разплащателните операции са съсредоточени в няколко първокласни търговски банки с висока репутация и стабилна ликвидност, което ограничава риска относно паричните средства и паричните еквиваленти.

Събираемостта и концентрацията на вземанията се контролира текущо от финансовия отдел на Дружеството-майка, съгласно установената кредитна политика на Групата. Събиране на информация от Търговския отдел за групата клиенти и договорен месечен оборот за същите са основни критерии за прилагане на кредитната политика на дружеството. Ежедневно финансовият отдел прави преглед на откритите позиции по клиенти, както и получените постъпления, като се извършва анализ на неплатените суми и състоянието на клиентите – причини, намерения и план от мерки. Мерките, които Дружествата от Групата предприемат за събиране на просрочените вземания са следните: а) дружеството-майка е определило срок от 30 дни, след който започва действия по събиране на вземанията; б) за *клиентите-болничните заведения* започва начисляване (балансово или задбалансово) на лихви за забава при просрочие от 30 дни спрямо датата, на която изтича кредитният период; и ако след това продължат просрочията след още 30 дни се организира среща с ръководството на съответното болнично заведение с цел подписване на спогодба за разсрочване; а при неспазване на спогодбата се пристъпва към завеждане на съдебно дело. Наблюдението на налагането на тази политика през последните 3 години е идентифицирало положителни резултати, доколкото събираните лихви за просрочия успяват да компенсират забавите, а предприемането на съдебни мерки се явява добър механизъм за подобряване на обслужването на плащанията от страна на контрагентите-длъжници; в) за *клиентите-аптеки* при просрочие от 5 дни спрямо датата, на която изтича кредитният период им, се спират продажбите на отложено плащане. И ако просрочията продължат на 45-тия ден се спират всички продажби и се водят преговори за сключване на спогодба, а при неспазване на спогодбата се пристъпва към завеждане на дело. Ръководството преценява събираемостта като анализира експозицията на клиента, възможностите за погасяване и взема решение относно начисляването на обезценка (Приложение № 2.25).

Също така ръководството на дружеството-майка текущо наблюдава и регулира формиращата се концентрация на вземания по клиенти и контрагенти, в т.ч. от свързани лица (Приложение № 15, 16). Съгласно неговата кредитна политика процентът на кредитната експозиция на един клиент спрямо общата сума на вземанията не следва да надхвърля 10%.

Клиентите с най-големи задължения към групата са както следва:

	Балансова стойност към 31.12.2017 г.	% кредитна експозиция спрямо общата сума на вземания	Балансова стойност към 31.12.2016 г.	% кредитна експозиция спрямо общата сума на вземания
Клиент 1	9,086	5%	13,792	8%
Клиент 2	6,909	4%	7,934	5%
Клиент 3	6,192	3%	6,979	4%
Клиент 4	4,642	2%	6,947	4%
Клиент 5	3,774	2%	6,232	4%

Ликвиден риск

Ликвидният риск се изразява в негативната ситуация Групата да не бъде в състояние да посрещнат безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж.

Групата провежда консервативна политика по управление на ликвидността, чрез която постоянно поддържа оптимален ликвиден запас парични средства и добра способност за финансиране на стопанската си дейност, вкл. чрез осигуряване и поддържане на адекватни кредитни ресурси и улеснения.

Текущо матуритетът и своевременното осъществяване на плащанията се следи от финансовия отдел чрез постоянно контролно наблюдение на фактическите и прогнозни парични потоци по периоди напред и поддържане на равновесие между матуритетните граници на активите и пасивите на Дружествата от Групата.

Матуритетен анализ

По-долу са представени финансовите пасиви по амортизируема стойност на Групата към датата на финансовия отчет, групирани по остатъчен матуритет, определен спрямо договорения матуритет и парични потоци. Таблицата е изготвена на база на недисконтирани парични потоци и най-ранна дата, на която задължението е изискуемо. Сумите включват главници и лихви.

31 Декември 2017г.	до 1 м. BGN '000	от 1 до 3 м. BGN '000	от 3 до 12 м. BGN '000	от 1 до 2 г. BGN '000	над 2 г. BGN '000	Общо BGN '000
Банкови заеми	1,026	27,570	87,323	6,751	26,837	149,507

ГРУПА СОФАРМА ТРЕЙДИНГ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 ГОДИНА

Други задължения	114,641	44,450	6,269	1,533	872	167,765
	<u>115,667</u>	<u>72,020</u>	<u>93,592</u>	<u>8,284</u>	<u>27,709</u>	<u>317,272</u>

31 декември 2016г.	до 1 м.	от 1 до 3 м.	от 3 до 12 м.	от 1 до 2 г.	над 2 г.	Общо
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Банкови заеми	26,185	478	62,327	564	149	89,703
Други задължения	56,980	35,400	23,388	903	1,364	118,035
	<u>83,165</u>	<u>35,878</u>	<u>85,715</u>	<u>1,467</u>	<u>1,513</u>	<u>207,738</u>

Риск на лихвоносните парични потоци

Като цяло лихвоносните активи на Дружествата от Групата са паричните средства и вземанията при условията на разсрочено плащане и обслужването събедни/присъдени вземания от клиенти, които са с фиксиран лихвен процент. Затова приходите и входящите оперативни парични потоци са в голяма степен независими от промените в пазарните лихвени равнища.

От друга страна, привлечените средства на Дружествата от Групата под формата на дългосрочни и краткосрочни заеми са обичайно с променлив лихвен процент. Това обстоятелство частично поставя паричните потоци на Дружествата от Групата в зависимост от лихвен риск. Покриването на този риск се постига по два начина:

а) оптимизиране на източниците на кредитни ресурси за постигане на относително по-ниска цена на привлечените средства, вкл. чрез търговски задължения; и

б) комбинирана структура на самите лихвени проценти по кредитите, която съдържа два компонента – постоянен и променлив, съотношението между които, а и абсолютната им стойност, се търси постигане и поддържане в благоприятен размер за Дружествата от Групата. Постоянната компонента е с относително ниска абсолютна стойност и достатъчно голям относителен дял в общия лихвен процент. Това обстоятелство премахва вероятността от значителна промяна в лихвените равнища при евентуална актуализация на променливата компонента. Така се минимизира и вероятността от промяна в неблагоприятна посока на паричните потоци.

Ръководството на Групата текущо наблюдава и анализира неговата експозиция спрямо промените в лихвените равнища.

31 Декември 2017г.	Безлихвени BGN'000	с фиксиран	с плаващ	Общо BGN'000
		лихвен % BGN'000	лихвен % BGN'000	
Финансови активи				
Финансови активи на разположение и за продажба	72	-	-	72

ГРУПА СОФАРМА ТРЕЙДИНГ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 ГОДИНА

Вземания	177,373	-	11,658	189,031
Парични средства и парични еквиваленти	16,129	-	2,243	18,372
	193,574	-	13,901	207,475
Финансови пасиви по амортизируема стойност				
Банкови заеми		143,987	2,290	146,277
Други задължения	145,874	21,508	385	167,767
	146,874	165,495	2,675	314,044
31 Декември 2016	Безлихвени BGN'000	с фиксиран лихвен % BGN'000	с плаващ лихвен % BGN'000	Общо BGN'000
Финансови активи				
Финансови активи на разположение и за продажба	72	-	-	72
Вземания	151,862	18,234	-	170,096
Парични средства и парични еквиваленти	694	2,148	21	2,863
	152,628	20,382	21	173,031
Финансови пасиви по амортизируема стойност				
Банкови заеми	-	-	88,823	88,823
Други задължения	94,970	-	22,918	117,888
	94,970	-	111,741	206,711

Управление на капиталовия риск

С управлението на капитала на Групата се цели създаването и поддържането на възможността, те да продължат да функционират като действащи предприятия и да осигуряват съответната възвръщаемост на инвестираните средства на съдружниците, стопански ползи на другите заинтересовани лица и участници в техния бизнес, както и да поддържа оптимална капиталова структура, за да се редуцират разходите за капитала.

Групата текущо наблюдава осигуреността и структурата на капитала на база съотношенията на задлъжнялост. Характерно и за двата периода е, че те финансират дейността си при определено съотношение на собствен спрямо привлечен капитал, т.е. както от собствените си генерирани печалби, така и като поддържа установено ниво на търговски и други краткосрочни задължения и банкови заеми.

<i>Съотношения – показатели за финансовата структура</i>	2017	2016
Собствен капитал / Пасиви	0,23	0.31
Заеми / Търговски и други краткосрочни задължения	1,06	0.73
Парични средства и еквиваленти / Пасиви	0,06	0.01

Допълнително, в таблицата по-долу са представени съотношенията на задлъжнялост на база структурата на капитала към края на периода. Това съотношение се изчислява между нетния дългов капитал към общата сума на капитала. Нетният дългов капитал се определя като разлика между всички привлечени заемни средства (краткосрочни и дългосрочни) и паричните средства и парични еквиваленти така, както са посочени в отчета за финансовото състояние. Общата сума на капитала е равна на собствения капитал и нетния дългов капитал:

	2017	2016
	BGN'000	BGN'000
Общо дългов капитал, т.ч.:		
Банкови заеми	146,277	88,823
Факторинг	19,376	20,033
Финансов лизинг	2,499	2,897
Намален с паричните средства и парични еквиваленти	(18,372)	(2,863)
Нетен дългов капитал	149,780	108,890
Общо собствен капитал	74,093	65,763
Общо капитал	223,873	174,653
Съотношение на задлъжнялост	0,49	0.60

Информация за задълженията, паричните средства и капитала се намира в Приложения № 18, 19, 20 и 21.

Оценяване по справедлива стойност

Концепцията за справедливата стойност предполага реализиране на финансови инструменти чрез продажба, на база позицията, предположенията и преценките на независими пазарни участници на основен или най-изгоден за даден актив или пасив пазар. За своите финансови активи и пасиви Групата приема като основен пазар финансовите пазари в България – БФБ, големите търговски банки – дилъри и за определени специфични инструменти – директни сделки между страните. В повечето случаи, обаче, особено по отношение на търговските вземания и задължения, кредитите и депозитите, Групата очаква да реализира тези финансови активи и чрез тяхното цялостно обратно изплащане или респ. погасяване във времето. Затова те се представят по тяхната амортизируема стойност.

Също така голямата част от финансовите активи и пасиви са или краткосрочни по своята същност (търговски вземания и задължения, банкови депозити, краткосрочни заеми), или са

отразени в в отчета за финансово състояние по определена пазарна (по определен оценъчен метод) стойност (инвестиции в ценни книжа, кредити с променлив лихвен процент) и поради това тяхната справедлива стойност е приблизително равна на балансовата им стойност.

Доколкото все още не съществува достатъчно разработен пазар на финансови инструменти в България, със стабилност, достатъчни обеми и ликвидност за покупки и продажби на някои финансови активи и пасиви, за тях няма на разположение достатъчно и надеждни котировки на пазарни цени, поради което се използват други алтернативни оценъчни методи и техники.

Ръководството на Групатаа счита, че при съществуващите обстоятелства представените в отчета за финансово състояние оценки на финансовите активи и пасиви са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата отчетност.

34. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Софарма Трейдинг АД е дъщерно дружество от групата Софарма (компанията-майка).

Данни за *свързаните лица и вида на свързаност* са представени по-долу:

<i>Свързани лица</i>	<i>Вид на свързаност</i>	<i>Период на свързаност</i>
Софарма АД	Компания – майка	2016 г. и 2017г.
Софармаси ЕООД	Дъщерно дружество	2016 г. и 2017г.
Софармаси 2 ЕООД	Дъщерно дружество на Софармаси ЕООД	2016 г. и 2017г.
Софармаси 3 ЕООД	Дъщерно дружество на Софармаси ЕООД	2016 г. и 2017г.
Софармаси 4 ЕООД	Дъщерно дружество на Софармаси ЕООД	от 29.02.2016г. и 2017г.
Софармаси 5 ЕООД	Дъщерно дружество на Софармаси ЕООД	от 01.03.2016г. и 2017г.
Софармаси 6 ЕООД	Дъщерно дружество на Софармаси ЕООД	2016 г. и 2017г.
Софармаси 7 ЕООД	Дъщерно дружество на Софармаси ЕООД	от 15.03.2017г.
Софармаси 8 ЕООД	Дъщерно дружество на Софармаси ЕООД	от 27.06.2017г.
Софармаси 9 ЕООД	Дъщерно дружество на Софармаси ЕООД	от 11.09.2017г.
Софармаси 10 ЕООД	Дъщерно дружество на Софармаси ЕООД	от 11.09.2017г.
Фармастор 1 ООД	Дъщерно дружество	от 07.12.2017г.
Фармастор 2 ООД	Дъщерно дружество	от 07.12.2017г.
Фармастор 3 ООД	Дъщерно дружество	от 07.12.2017г.
Фармастор 4 ООД	Дъщерно дружество	от 07.12.2017г.
Фармастор 5 ООД	Дъщерно дружество	от 07.12.2017г.
Софарма Трейдинг Белград ООД, Сърбия	Дъщерно дружество	2016 г. и 2017г.
Лековит ООД, Сърбия	Дъщерно дружество	от 10.08.2017г.
Телекомплект Инвест АД	Дружество – основен акционер в компанията-майка	2016 г. и 2017г.
Донев Инвестмънтс холдинг АД	Дружество – основен акционер в компанията-майка	2016 г. и 2017г.
Електронкомерс ЕООД	Дъщерно дружество на компанията -майка	2016 г. и 2017г.
Софарма Поланд ООД – в ликвидация, Полша	Дъщерно дружество на компанията -майка	2016 г. и 2017г.
Фармалогистика АД	Дъщерно дружество на компанията -майка	2016 г. и 2017г.
Биофарм-Инженеринг АД	Дъщерно дружество на компанията -майка	2016 г. и 2017г.
Иванчич и синове ООД, Сърбия	Дъщерно дружество на компанията -майка	до 09.05.2016г.
ВитаминаАД, Украйна	Дъщерно дружество на компанията -майка	2016 г. и 2017г.
Софарма Украйна ЕООД, Украйна	Дъщерно дружество на компанията-майка	2016 г. и 2017г.
Бриз ООД, Латвия	Дъщерно дружество на компанията -майка	2016 г. и 2017г.
Софарма Казахстан ЕООД	Дъщерно дружество на компанията -майка	2016 г. и 2017 г.
Вега Фарма АД	Дъщерно дружество на компанията -майка	от 11.11.2016 и 2017г.

ГРУПА СОФАРМА ТРЕЙДИНГ
 ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 ГОДИНА

Брититрейд СОО, Беларус	Дъщерно дружество на компанията-майка чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017г.
Табина ООО, Беларус	Дъщерно дружество на компанията-майка чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017г.
ЗАО Интерфарм, Беларус	Дъщерно дружество на компанията-майка чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017г.
Виватон плюс ООО, Беларус	Съвместно дружество на компанията-майка чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017г.
Фармацевт плюс ООО	Дъщерно дружество на компанията-майка чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017г.
УАБ ТБС Фарма ЗАО	Дъщерно дружество на компанията-майка чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017г.
Бризфарм ООО, Беларус	Дъщерно дружество на компанията-майка чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017г.
Вестфарм ОДО, Беларус	Дъщерно дружество на компанията-майка чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017г.
Алеан ОДО, Беларус	Дъщерно дружество на компанията-майка чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017г.
НПК Биотест ООО	Дъщерно дружество на компанията-майка чрез Бриз ООД	до 26.08.2016г.
НПК Биотест ООО	Асоциирано дружество на компанията-майка чрез Бриз ООД	от 27.08.2016 и 2017г.
БелАгроМед ОДО	Дъщерно дружество на компанията-майка чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017г.
Медика АД	Дъщерно дружество на компанията-майка	2016г. до 08.08.2017г.
Аромания ООД	Дъщерно дружество на компанията-майка	от 31.07.2017г.
Медика Здраве ЕООД	Дъщерно дружество на компанията-майка, чрез Медика АД	2016 г. и 2017г.
СпецАфармация БООО	Съвместно дружество на компанията – майка чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017г.
Мед-дент ООО	Съвместно дружество на компанията – майка чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017г.
ООО Беллерофон	Съвместно дружество на компанията – майка чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017г.
Аленфарм плюс ОДО	Дъщерно дружество на компанията-майка чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017г.
Салюс Лайн ОДО	Асоциирано дружество на компанията-майка чрез Бриз ООД	до 22.11.2016г.
Салюс Лайн ОДО	Дъщерно дружество на компанията-майка чрез Бриз ООД	от 23.11.2016г. и 2017г
Мобил Лайн ООО	Асоциирано дружество на компанията-майка чрез Бриз ООД	до 15.02.2016г.
Мобил Лайн ООО	Дъщерно дружество на компанията-майка чрез Бриз ООД	от 16.02.2016 г. и 2017г.
Меджел ОДО	Дъщерно дружество на компанията-майка чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017г.
ГаленаФарм ООО	Дъщерно дружество на компанията-майка чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017г.
Данафарм ООО	Дъщерно дружество на компанията-майка чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017г.
НПФК Ариенс ООО	Съвместно дружество на компанията-майка чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017г.
Ивем и К ООО	Съвместно дружество на компанията-майка чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017г.
Здоровей ООО	Асоциирано дружество на компанията-майка чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017г.
Фарматея ООО	Дъщерно дружество на компанията-майка чрез Фармацевт Плюс ООО	2016 г. и 2017г.

ГРУПА СОФАРМА ТРЕЙДИНГ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 ГОДИНА

Софарма Билдингс АДСИЦ	Дъщерно дружество на компанията -майка	2016 г. и 2017г.
Момина крепост АД	Дъщерно дружество на компанията -майка	2016 г. и 2017г.
Фито Палаузово АД	Дъщерно дружество на компанията-майка	2016 г. и 2017г.
Софарма Варшава ЕООД	Дъщерно дружество на компанията -майка	2016 г. и 2017г.
Унифарм АД	Дъщерно дружество на компанията -майка	2016 г. и 2017г.
Елфарма АД	Дружество свързано чрез ключов управленски персонал	2016 г. и 2017г.
Софпринт груп АД	Дружество свързано чрез основен акционер на компанията -майка	2016 г. и 2017г.
Телекомплект АД	Дружество свързано чрез ключов управленски персонал	2016 г. и 2017г.
Софарма Имоти АДСИЦ	Дружество свързано чрез основен акционер на компанията -майка	2016 г. и 2017г.
Телсо АД	Дружество свързано чрез ключов управленски персонал на компанията - майка	2016 г. и 2017г.
ДОХ Група	Дружества свързани чрез ключов управленски персонал	до 20.12.2016г.
Доверие Обединен Холдинг АД	Асоциирано дружество на компанията - майка	от 21.12.2016г. и 2017г.

Ключовият управленски персонал влючва:

1. Огнян Иванов Донеv – председател на Съвета на директорите
2. Димитър Георгиев Димитров – изпълнителен директор и член на Съвета на директорите;
3. Ангел Йорданов Йорданов- член на Съвета на директорите;
4. Венцислав Стефанов Маринов – зам. изпълнителен директор (връзки с инвеститорите);
5. Димитър Богомилов Димитров – финансов директор.

През годината Групата е осъществила сделки със свързани лица, данните за които са представени по-долу:

	2017 BGN'000	2016 BGN'000
Продажби на свързани лица		
Продажби на стоки	44	620
<i>в т.ч. компания-майка</i>	40	22
<i>в т.ч. дружества под общ контрол</i>	4	58
<i>в т.ч. дружества свързани чрез ключов управленски персонал на компанията-майка</i>	-	-
<i>в т.ч. дружества свързани чрез ключов управленски персонал</i>	-	540
Продажби на услуги	4,828	3,387
<i>в т.ч. компания-майка</i>	4,603	3,095
<i>в т.ч. дружества под общ контрол</i>	225	22
<i>в т.ч. дружества свързани чрез ключов управленски персонал на компанията-майка -</i>	-	-

ГРУПА СОФАРМА ТРЕЙДИНГ
 ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 ГОДИНА

<i>в т.ч. дружества свързани чрез ключов управленски персонал</i>	-	270
Приходи от дивиденди	-	35
<i>в т.ч. компания-майка</i>	-	10
<i>в т.ч. дружества под общ контрол</i>	-	25
Приходи от лихви		-
<i>в т.ч. дружества свързани чрез ключов управленски персонал</i>	-	-
	4,872	4,042
Доставки от свързани лица		
Доставки на стоки	82,130	76,209
<i>в т.ч. компания-майка</i>	68,396	62,640
<i>в т.ч. дружества под общ контрол</i>	13,734	13,569
<i>в т.ч. асоциирани</i>	-	-
<i>в т.ч. дружества свързани чрез ключов управленски персонал</i>	-	-
Доставки на услуги и други	1,381	2,365
<i>в т.ч. компания-майка</i>	1,346	1,269
<i>в т.ч. дружества под общ контрол</i>	14	14
<i>в т.ч. дружества свързани чрез основен акционер на компанията - майка</i>	-	871
<i>в т.ч. дружества свързани чрез ключов управленски персонал на компанията-майка</i>	-	-
<i>в т.ч. дружества свързани чрез ключов управленски персонал</i>	21	211
	83,511	78,574
Разпределени дивиденди	8,273	8,368
<i>в т.ч. към компания-майка</i>	7,123	7,098
<i>в т.ч. дружества свързани чрез ключов управленски персонал на компанията-майка</i>	475	220
<i>в т.ч. дружества свързани чрез ключов управленски персонал</i>	241	153
<i>в т.ч. дъщерно дружество на компанията-майка</i>	45	41
<i>в т.ч. към други свързани лица</i>	389	432

Условията, при които са извършвани сделките не се отклоняват от пазарните цени за подобен вид сделки.

Открити салда със свързани лица

Вземанията от свързани лица са оповестени в Приложение № 16, а задълженията към свързани лица в Приложение № 26.

Възнаграждение на ключовия управленски персонал

Ключовият управленски персонал включва:

1. Огнян Иванов Донев – председател на Съвета на директорите на Софарма Трейдинг АД;

2. Димитър Георгиев Димитров – изпълнителен директор и член на Съвета на директорите на Софарма Трейдинг АД;
3. Ангел Йорданов Йорданов - член на Съвета на директорите на Софарма Трейдинг АД;
4. Венцислав Стефанов Маринов – зам. изпълнителен директор (връзки с инвеститорите) на Софарма Трейдинг АД;
5. Димитър Богомилов Димитров – финансов директор на Софарма Трейдинг АД.
6. Валерия Христова Видулова-Кънева-управител на Софармаси ЕООД , Софармаси 2 ЕООД, Софармаси 3 ЕООД, Софармаси 4 ЕООД, Софармаси 5 ЕООД , Софармаси 6 ЕООД , Софармаси 7 ЕООД , Софармаси 8 ЕООД, Софармаси 9 ЕООД и Софармаси 10 ЕООД.
7. Милош Ристич – управител на Софарма Трейдинг д.о.о. Белград и Лековит ООД – Сърбия.

Възнагражденията на ключовия управленски персонал включват тантиеми, заплати, осигуровки и други краткосрочни доходи в размер на 1,832 х.лв. (2016 г.: 1,483 х.лв).

35. ПРИДОБИВАНИЯ И УВЕЛИЧЕНИЯ НА УЧАСТИЯ В ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА

През периода януари 2017 – декември 2017 г. Дружеството-майка увеличава инвестицията си в Софармаси ЕООД с 3,181 хил.лв, чрез увеличаване на основния капитал.

През същия период дъщерното дружество Софармаси ЕООД учредява дружествата Софармаси 7 ЕООД ,Софармаси 8 ЕООД, Софармаси 9 ЕООД и Софармаси 10 ЕООД чрез вноска за дялово участие в размер на 5 х.лв, за 100% от дяловете в капитала на дружеството.

През същия период Дружеството-майка придобива 70% от дяловете на Лековит ООД-Сърбия и 100 % от верига Фармастор

Предметът на дейност на учредените и придобитите дъщерни дружества е оповестен в *Приложение № 1.*

36. СЪБИТИЯ, НАСТЪПИЛИ СЛЕД ДАТАТА НА ОТЧЕТА

Не сме установили никакви събития, които да са настъпили след датата на отчета и които биха изисквали корекция или оповестяване във финансовия отчет за 2017 г. или в приложенията към него, извън вече оповестените.